

Govern d'Andorra

MEMÒRIA DE l'ÀREA DE CONVENIS, RELACIONS INTERNACIONALS I PROJECTES EDUCATIUS Curs 2025-2026

Ministeri de Relacions Institucionals, Educació i Universitats
Sant Julià de Lòria, 16 de setembre del 2026

SUMARI

1. Introducció	p. 3
2. Organització Internacional de la Francofonia	p. 4
3. Consell d'Europa	p. 16
4. UNESCO, Escoles associades de la UNESCO, Comissió Nacional Andorrana per a la UNESCO, Nacions Unides, altres organismes	p. 21
5. 9a Trobada de joves científics	p. 43
6. XXV Jornada de les ciències	p. 50
7. Dinovenes Activitats d'humanitats	p. 55
8. Ensenyament de la llengua i la cultura portuguesa a les escoles d'Andorra i Conveni de cooperació educativa amb la República Portuguesa	p. 60
9. Conveni Hispoanoandorrà en l'àmbit de l'ensenyament	p. 66
10. Conveni Francoandorrà en matèria educativa i renovació del Conveni	p. 67
11. Participació als <i>Conseils d'École</i> del sistema educatiu francès	p. 71
12. 42a Universitat d'Estiu i Tardor d'Andorra	p. 72
13. Comissió Nacional d'Accés i d'Avaluació de la Documentació	p. 75
14. inauguració del curs escolar 2025-2026	p. 77
15. Gestió econòmica i financera	p. 79

1. INTRODUCCIÓ

La missió de l'Àrea de Convenis, Relacions Internacionals i Projectes Educatius se centra a donar suport al seguiment de l'aplicació dels convenis en matèria educativa signats amb Espanya i França i de la cooperació educativa amb Portugal, i a fer el seguiment dels convenis internacionals ratificats per Andorra en l'àmbit de l'educació.

S'encarrega també de redactar els informes requerits pels organismes internacionals sobre educació.

En relació amb els tres sistemes educatius, organitza activitats que donen suport a l'ensenyament en els tres sistemes educatius, com són la Jornada de les ciències, les Activitats d'humanitats, la Trobada de joves científics i les activitats de la Francofonia.

Coordina la Xarxa d'Escoles Associades de la UNESCO d'Andorra.

Programa i organitza la Universitat d'Estiu i Tardor d'Andorra, la vocació de la qual és analitzar temes d'actualitat des d'una perspectiva pluridisciplinària.

Participa als Conseils d'école de l'Escola Francesa d'Andorra la Vella.

Forma part de la Comissió Nacional d'Accés i Avaluació de la Documentació.

Aquest curs escolar l'activitat en l'àmbit internacional s'ha centrat en la renovació del Conveni educatiu amb França que ha requerit molta dedicació així com també el treball per a la renovació del Conveni educatiu amb Espanya i els diversos acords en l'àmbit de l'ensenyament amb Espanya.

Aquest curs escolar hi ha hagut menys qüestionaris d'organismes internacionals.

2. ORGANITZACIÓ INTERNACIONAL DE LA FRANCOFONIA

1. Grau d'assoliment dels objectius

OBJECTIUS	NA	AP	A
Organitzar per a les escoles dels tres sistemes educatius presents a Andorra unes activitats de caràcter voluntari per commemorar el Dia Internacional de la Francofonia 2026			X

2. Recursos utilitzats

2.1. Recursos humans

L'organització de les activitats ha anat a càrrec de l'Àrea.

2.2. Recursos financers, interns i externs

S'ha disposat d'una partida específica de 16.234 €, el Ministeri d'Afers Exteriors ha aportat a més 1.680 € per als tallers sobre art i matemàtiques.

3. Difusió i temporització de les activitats per a la Francofonia 2026

3.1. El concursos “Dis-moi des mots sur un monde à venir” i “Redis-moi des mots sur un monde à venir”

En el marc del Dia Internacional de la Francofonia (20 de març del 2026), el Ministeri de Relacions Institucionals, Educació i Universitats, la Comissió Nacional Andorrana per a la UNESCO i l'Aliança Andorranofrancesa han organitzat dos concursos: “Dis-moi des mots d'un monde à venir” i “Redis-moi des mots d'un monde à venir”.

Aquesta edició, ens convidava a reflexionar junts sobre el món que s'albira. Interessar-se pel futur és primer de tot comprendre el present, el nostre ínfim lloc en la immensitat. Pensar el món del demà permet qüestionar les nostres eleccions i la nostra responsabilitat en tots els aspectes de la nostra vida.

Les 10 paraules escollides que recullen la temàtica són: *Alunir; Anticipation; Continuum; Dystopique; Humanoïde; Particule; Programmer; Sidéral; Théorie et Transmuter.*

3.1.1. Els guanyadors de l'edició 2026

3.1.1.1. Els guanyadors de “Dis-moi des mots d'un monde à venir”

El jurat del concurs nacional de redacció de la francofonia 2026, format per: Jean Michel Armengol i M. Àngels Ruf, s'ha reunit a Sant Julià de Lòria el 20 d'abril del 2026 i ha decidit atorgar el premi en la categoria B a la classe de les Lucioles de tercer cicle de primera ensenyança de l'Escola Andorrana de maternal i primera ensenyança del Pas de la Casa.

El premi té un valor de 250 euros per a la compra de llibres.

El lliurament del premi s'ha fet a l'escola el 30 de juny.

3.1.1.2. El concurs de “Redis-moi des mots sur la planète”

El concurs ha quedat desert en aquesta edició.

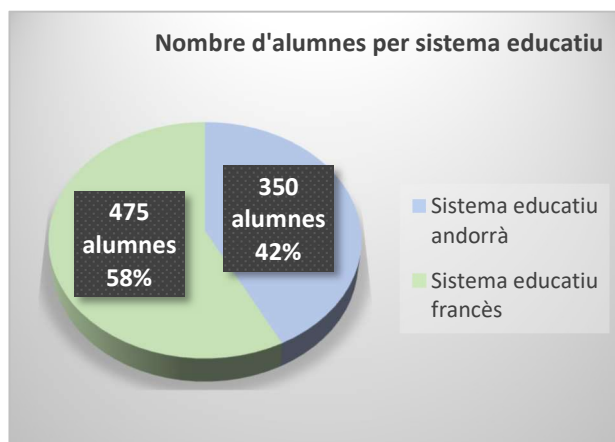
3.2. Taller de plàstica “Arts et mathématiques”

Aquest projecte pedagògic té com a ambició trencar les fronteres entre les disciplines creant un espai d'exploració entre les arts plàstiques i les matemàtiques. A través d'una sèrie de tallers, els alumnes han descobert com les formes, les proporcions, la simetria o fins i tot les fractals nodreixen tant el pensament matemàtic com la creació artística. Partint d'exemples concrets –del nombre d'or a l'art òptic, passant per Escher i Kandinsky– han experimentat conceptes abstractes de manera visual i sensible. Aquest enfocament transdisciplinari tenia per objectiu despertar la curiositat, desenvolupar l'esperit crític, enfortir les competències tot valorant l'expressió personal.

Ha anat a càrrec de Julie Michard, professora de plàstica.

Escoles	Assistència i nombre de tallers
Escola Andorrana de maternal i primera ensenyança de Canillo	50 alumnes. 2 tallers
Escola Francesa d'Encamp	125 alumnes. 5 tallers
Escola Andorrana de maternal i primera ensenyança del Pas de la Casa	25 alumnes. 1 taller
Escola Francesa d'Andorra la Vella	100 alumnes. 4 tallers
Escola Francesa de Santa Coloma	25 alumnes. 1 taller
Lycée Comte de Foix	125 alumnes. 5 tallers
Escola Andorrana de maternal i primera ensenyança d'Ordino	75 alumnes. 3 tallers
Escola Andorrana de maternal i primera ensenyança de la Massana	100 alumnes. 4 tallers
Escola Francesa d'Ordino	50 alumnes. 2 tallers
Escola Andorrana de maternal i primera ensenyança de Sant Julià de Lòria	100 alumnes. 4 tallers
Escola Francesa Sant Julià de Lòria	50 alumnes. 2 tallers

Total	825 alumnes. 33 tallers
--------------	--------------------------------

3.2.1. Els alumnes i els centres educatius

S'han dut a terme 33 tallers que han acollit 825 alumnes: 475 alumnes de les escoles franceses i 350 de les escoles andorranes.

La valoració dels tallers és positiva.

3.3. Taller dietètic sobre l'alimentació equilibrada i taller sobre malbaratament alimentari

En el taller de dietètica sobre l'alimentació equilibrada s'ha explicat als infants per què s'ha de menjar variat i el que són els nutrients (proteïnes, midons, greixos,...), imprescindibles per créixer bé. Menjar millor també ens ajuda a preservar el planeta i fomentar el consum responsable.

En el taller sobre malbaratament alimentari s'explicava als infants la importància del respecte al medi ambient i els hàbits contra el malbaratament alimentari. Ja són consumidors i, en el futur, es trobaran davant la necessitat de canviar els seus hàbits de vida per preservar el planeta i conviure junts.

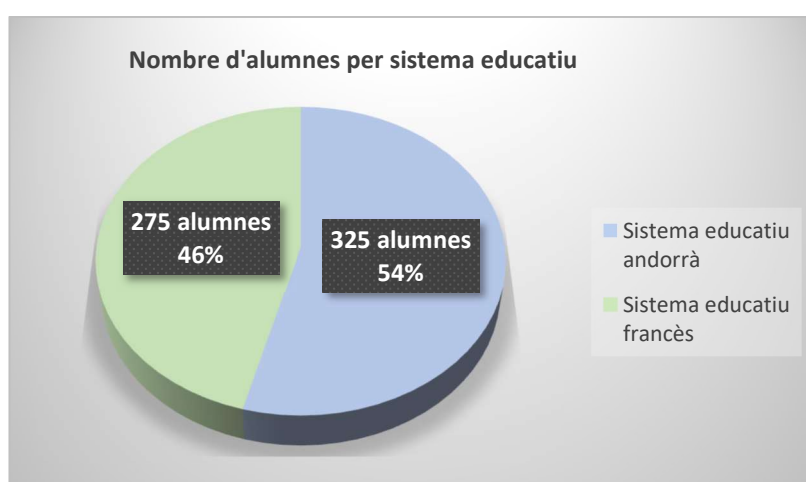
Els tallers han anat a càrrec de la dietista Katia Durich.

3.3.1. Els alumnes i els centres educatius

La valoració dels tallers és positiva. Aquesta activitat es proposarà el curs vinent.

Han participat en l'activitat 600 alumnes: 325 de les escoles andorranes i 275 de les escoles franceses.

Escoles	Assistència i nombre de tallers
Escola Francesa de Santa Coloma	50 alumnes. 2 tallers
Escola Francesa d'Ordino	50 alumnes. 2 tallers
Escola Francesa d'Encamp	75 alumnes. 3 tallers
Escola Andorrana de maternal i primera ensenyança d'Ordino	100 alumnes. 4 tallers
Escola Andorrana de maternal i primera ensenyança de Canillo	50 alumnes. 2 tallers
Escola Francesa d'Escaldes-Engordany	25 alumnes. 1 taller
Escola Andorrana de maternal i primera ensenyança de Sant Julià de Lòria	50 alumnes. 2 tallers
Escola Francesa de Sant Julià de Lòria	75 alumnes. 3 tallers
Escola Andorrana de maternal i primera ensenyança d'Encamp	75 alumnes. 3 tallers
Escola Andorrana de maternal i primera ensenyança del Pas de la Casa	50 alumnes. 2 tallers
Total	600 alumnes 24 tallers

3.4. Taller d'escriptura "Jacques Prévert, jouer avec les mots"

A Jacques Prévert li agradava jugar amb les paraules i els sons. Es divertia associant-los amb humor per crear poemes divertits o tristos, que parlen de la vida quotidiana, de la naturalesa, de l'escola, de la llibertat, de l'amor i de la guerra... En aquest taller es proposava a l'alumne de descobrir l'autor i submergir-se en el seu univers ple d'emocions, descobrint els seus poemes.

Ha anat a càrrec de la mestra Nathalie Menant.

Escoles	Assistència i nombre de tallers
Escola Andorrana de maternal i primera ensenyança del Pas de la Casa	25 alumnes. 1 taller
Escola Andorrana de maternal i primera ensenyança d'Encamp	50 alumnes. 2 tallers
Escola Andorrana de maternal i primera ensenyança d'Ordino	25 alumnes. 1 taller
Total	100 alumnes. 4 tallers

3.4.1. Els alumnes i els centres educatius

La valoració del taller és molt positiva. Hi han assistit 100 alumnes de les escoles andorranes perquè només es podia realitzar els dimecres a la tarda que és el dia en què la mestra del sistema educatiu francès té lliure.

3.5. Taller d'escriptura "Antoine de Saint Exupéry : écrire avec le Petit Prince"

Antoine de Saint Exupéry parla als infants però en realitat s'adreça a tots nosaltres, a través d'un text ple de poesia i de filosofia. Vine a submergir-te en l'univers del Petit Príncep, evocant les sensacions i els sentiments que provoquen les il·lustracions, anant a la trobada del personatge de la guineu, que busca un amic, com el Petit Príncep. L'amistat necessita que passem temps junts per aprendre a conèixer-nos. Podràs inspirar-te en les paraules plenes de saviesa i de poesia de la guineu, per parlar d'amistat i del que aquest sentiment evoca per a tu, ja que "l'essencial és invisible per als ulls, només es veu bé amb el cor...".

Ha anat a càrrec de la mestra Nathalie Menant.

3.5.1. Els alumnes i els centres educatius

Escoles	Assistència i nombre de tallers
Escola Andorrana de maternal i primera ensenyança d'Ordino	25 alumnes. 1 taller
Escola Andorrana de maternal i primera ensenyança de Canillo	25 alumnes. 1 taller
Escola Andorrana de maternal i primera ensenyança de Sant Julià de Lòria	50 alumnes. 2 tallers

Total	100 alumnes. 4 tallers
--------------	-------------------------------

La valoració del taller és molt positiva. Hi han assistit 100 alumnes de les escoles andorranes perquè només es podia realitzar els dimecres a la tarda que és el dia en què la mestra del sistema educatiu francès té lliure.

3.6. Contacontes per a maternal i primera ensenyança

3.6.1. Conta contes: “Bêtes pas bêtes” per al sistema educatiu francès (maternal). 20 i 21 d’abril del 2026

Espectacle de contes i cançons per al públic molt jove, amb contes d’animals tradicionals representats dempeus i acompanyats de música (La mosca, La gallina i el cocodril) i cançons tradicionals arrançades per ukulele, percussions i veu (Petit cargol, Quan tres gallines van al camp, Els petits peixos, És la balena, És la mare Michel ...).

La companyia: és a través del seu interès comú pel conte, la música i l’espectacle que Johanna Peeters i Jean-Michel Llanes van iniciar el 2010 la creació de la companyia Le Tympan dans l’Oeil.

3.6.1.1. Els alumnes i els centres educatius

Escoles	Assistència
Escola maternal francesa d’Encamp	74 alumnes. 2 espectacles
Escola maternal francesa de Canillo	41 alumnes. 1 espectacle
Escola maternal francesa d’Ordino	52 alumnes. 2 espectacles
Escola maternal francesa de la Massana	51 alumnes. 1 espectacle
Total	218 alumnes. 6 espectacles

La valoració ha estat positiva. Aquesta activitat es tornarà a proposar el curs vinent.

Hi han assistit 218 alumnes de les escoles franceses.

3.6.2. Conta contes: “La chèvre bicornue et autres contes d’animaux” (maternal i primera ensenyança)

Per al sistema educatiu andorrà i espanyol (maternal i primera ensenyança), el dimecres a la tarda amb la mestra i narradora Claude Adroguer-Detcheverry.

“La chèvre bicornue et autres contes d’animaux”: El rei va tallar un préssec per la meitat i el pinyol va caure a terra. Per què no agafar-lo per plantar-lo? Qui sap quines històries en sortiran? És la història d'un conillet que li agrada cantar, cantar... i assejar-se! Ens hem trobat sobre la catifa dels contes per a aquest viatge acompanyat de cançons, cançonetes i contes moderns. Hem viatjat sobre la catifa junts pel món imaginari dels contes.

3.6.2.1. Els alumnes i els centres educatius

Escoles	Assistència
Escola Andorrana de maternal i primera ensenyança de Canillo	1 classe. 25 alumnes
Escola Andorrana de maternal i primera ensenyança d'Encamp	3 classes. 75 alumnes
Escola Andorrana de maternal i primera ensenyança d'Encamp	3 classes de primer cicle. 75 alumnes
Escola Andorrana de maternal i primera ensenyança del Pas de la Casa	2 classes. 50 alumnes
Escola Andorrana de maternal i primera ensenyança d'Ordino	3 classes. 75 alumnes
Escola Andorrana de maternal i primera ensenyança de Sant Julià de Lòria	3 classes. 75 alumnes
Total	375 alumnes. 15 classes

La valoració ha estat positiva. Aquesta activitat es tornarà a proposar el curs vinent.

Hi han assistit 375 alumnes de les escoles andorranes.

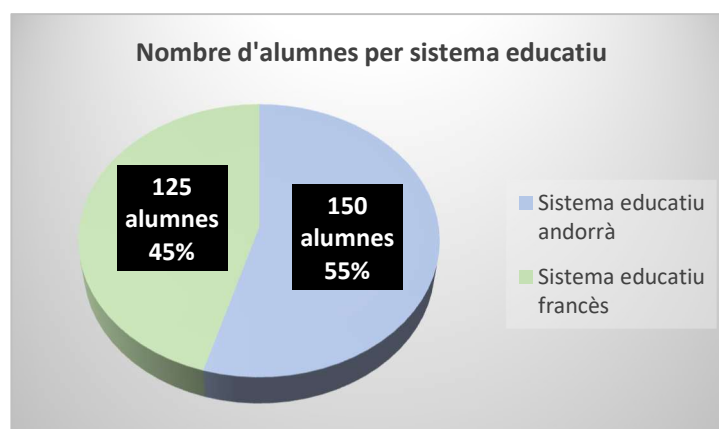
3.7. Taller de lectura “Cabosse : un récit pour expérimenter le pouvoir des fées”

Descobrirem un extracte del conte. Realitzarem una aproximació a la màgia de les paraules i elaborarem una "bossa de paraules màgiques" per a la classe.

Ha anat a càrrec de la professora de lletres Caroline Chemarin.

3.7.1. Els alumnes i els centres educatius

Escoles	Assistència
Escola Francesa de Sant Julià de Lòria	25 alumnes. 1 taller
Escola Andorrana de maternal i primera ensenyança del Pas de la Casa	25 alumnes. 1 taller
Escola Andorrana de maternal i primera ensenyança de Sant Julià de Lòria	125 alumnes. 5 tallers
Escola Francesa d'Encamp	75 alumnes. 3 tallers
Escola Francesa d'Escaldes-Engordany	25 alumnes. 1 taller
Total	275 alumnes. 11 tallers

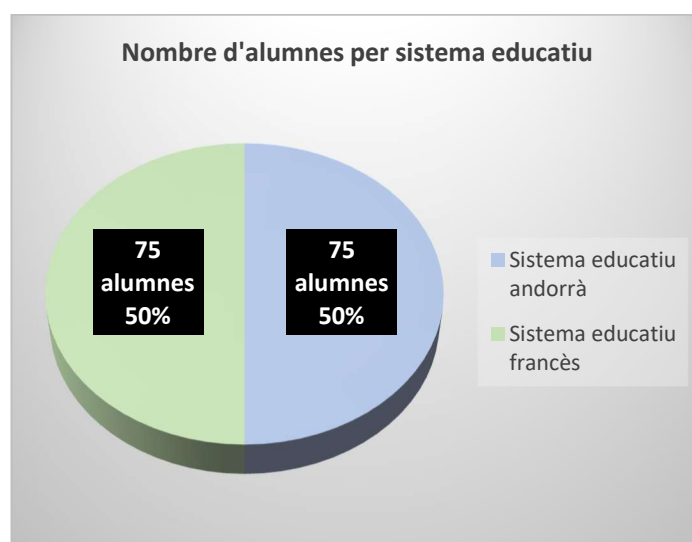
La valoració és molt positiva. L'activitat es proposarà el curs vinent.

3.8. Taller de lectura “Jordi et la rose de porcelaine”

Presentació del llibre per l'autora Caroline Chemarin en diversos formats, lectura del conte en forma de kamishibai, el teatre de paper japonès.

3.8.1. Els alumnes i els centres educatius

Escoles	Assistència
Escola Francesa d'Encamp	75 alumnes. 3 tallers
Escola Andorrana de maternal i primera ensenyança de Canillo	25 alumnes. 1 taller
Escola Andorrana de maternal i primera ensenyança de Sant Julià de Lòria	50 alumnes. 2 tallers
Total	150 alumnes. 6 tallers

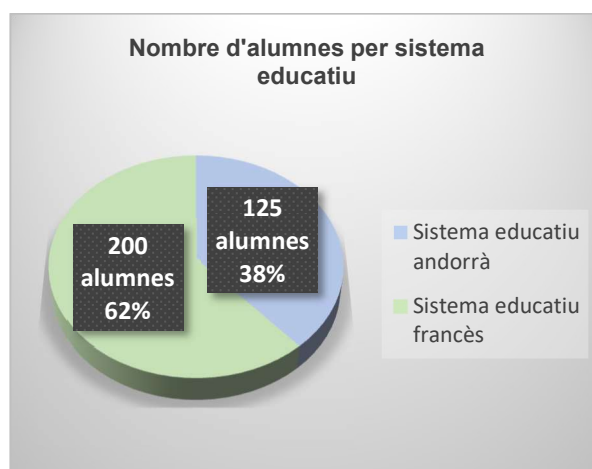

3.9. Tallers de plàstica per a maternal “Rousquie et l’arc en ciel magique”

És la història de quatre amics dolços, amb personalitats variades i emocions lluminoses... Quan tot està capgirat! Com fer la tria i entendre què passa dins teu? A partir de la lectura d'un extracte del llibre, els alumnes han creat cartes-emoció– han dibuixat, acolorit i retallat i han desxifrat les expressions del rostre de Rousquie.

3.9.1. Els alumnes i els centres educatius

Escoles	Assistència i nombre de tallers
Escola maternal francesa d'Andorra la Vella	100 alumnes. 4 tallers
Escola maternal francesa d'Escaldes-Engordany	100 alumnes. 4 tallers
Escola Andorrana de maternal i primera ensenyança d'Ordino	75 alumnes. 3 tallers
Escola Andorrana de maternal i primera ensenyança de Sant Julià de Lòria	50 alumnes. 2 tallers
Total	325 alumnes 13 tallers

3.10. Exposició “Art et préhistoire”. Exposició concebuda i realitzada pel Museu de l'Home de París

Aquesta exposició convida a explorar les obres mestres de l'art prehistòric – escultures, gravats i pintures – provinents dels quatre racons del món. És un testimoni de la riquesa de les pràctiques simbòliques dels nostres avantpassats i esbossa els contorns de les societats de la Prehistòria, de les quals som hereus.

Són 10 panells (85 x 200 cm): Arts i prehistòria; Alguns referents; Primeres dames; Mare natura; Els animals, tema preferit; Decors variats; Panorama mundial; Escoles i estils; Quan la roca dicta el gest; I avui en dia?

3.10.1. Dates de l'exposició i nombre de visitants

Escola	Dates i assistència
Lycée Comte de Foix	Del 10 de desembre del 2025 al 26 de gener del 2026
Total	700 alumnes

L'exposició ha tingut una valoració molt positiva.

3.11. Exposició sobre la llibertat de la premsa

3.11.1. Exposició "Dessins pour la paix"

Cartooning for Peace és una associació fundada l'any 2006 per Kofi Annan i Plantu, formada per una xarxa de dissenyadors compromesos que lluiten amb humor pel respecte de les cultures i de les llibertats i proposen als centres educatius exposicions i activitats sobre la llibertat d'expressió. L'objectiu de l'exposició és proposar als alumnes i als professors un lot "clau en mà" (exposició i dossier pedagògic per analitzar a classe el rol del dibuix de premsa i de la llibertat d'expressió) per treballar i dialogar al voltant d'onze temàtiques.

Els plafons: Què és el dibuix de premsa; La llibertat d'expressió; Podem riure de tot? Dibuix i religió; La censura; El rol d'Internet; El racisme; El Pròxim Orient; Els infants en els conflictes; El drets de les dones; Salvem el planeta.

3.11.2. Dates de l'exposició i nombre de visitants

Escola	Dates i assistents
Escola Andorrana de segona ensenyança d'Ordino	Del 12 de gener al 13 de febrer del 2026.
Total	400 alumnes

L'exposició ha tingut una valoració positiva.

3.12. Exposició sobre els oceans

3.12.1. Exposició "Océan, une plongée insolite"

L'exposició proposa el descobriment d'una biodiversitat insospitada, allunyada de la costa i de figures conegudes, i sensibilitza sobre les amenaces a l'oceà. Gran xarxa desconeguda perquè té un accés difícil, l'oceà és la llar d'una vida fascinant. L'exposició ofereix un viatge al cor d'aquesta biodiversitat, lluny de la costa i de figures conegudes i sensibilitza sobre les amenaces que pesen sobre el medi ambient.

Els plafons: Oceà, una immersió inusual; Relleus submarins; Conquesta de les profunditats; Un oceà cada cop més profund; Vida per descobrir; Plàncton en tots els seus estats; Microscòpic però essencial; Oceà en perill; A la foscor del mar profund; La gent de les profunditats; Un oceà a part; Els habitants del fred; Un oceà de promeses; El calamar gegant esquivant; El retorn del celacant; El tracte misteriós.

3.12.2. Assistència i valoració

Escola	Dates i assistència
Col·legi Sant Ermengol	Gener – febrer 2026. 200 alumnes
Total	200 alumnes

L'exposició ha tingut una bona acollida.

Podeu consultar la informació de les activitats al web www.exteriors.ad.

3. CONSELL D'EUROPA

1. Grau d'assoliment dels objectius

OBJECTIUS	N. A.	A. P.	A.
Participació d'Andorra a l'Observatori per a l'Ensenyament de la Història a Europa			X
Elaboració dels informes i qüestionaris corresponents			X
Publicació del Marc de referència de les competències per a una cultura democràtica		X	

2. Metodologia de treball, difusió i temporització de les activitats

2.1. Observatori per a l'ensenyament de la història

Aquest projecte el seguim a l'Àrea des del curs 2022-2023.

En el marc de la seva presidència del Comitè de Ministres del Consell d'Europa (17 de maig al 27 de novembre del 2019), França va proposar la creació d'un Observatori per a l'ensenyament de la història a Europa. 23 estats van manifestar el seu suport a aquest projecte en la reunió dels ministres d'educació que França va organitzar a París el 26 de novembre de 2019 i a la qual Andorra va assistir.

La missió de l'Observatori és proporcionar una imatge clara de l'estat de l'ensenyament de la història, a partir de dades i fets fiables sobre com s'ensenyava la història, a través d'informes generals i temàtics, a tots els països de l'Acord Parcial Ampliat.

Els Estats membres han de fer una contribució financera anual a l'Acord Parcial ampliat.

Per Andorra la contribució fixa per formar part de l'Acord parcial va ser de 17.260,68 € el 2026.

A més l'1 de juliol del 2024 Andorra va signar un acord triennal de contribucions voluntàries amb el Consell d'Europa. Aquest acord indica que el Govern d'Andorra (MAE) contribuirà per valor de 10.000 € anuals els anys 2024, 2025 i 2026 a l'Observatori (30.000 €).

Els informes generals de l'OHE són estudis que examinen com s'ensenyava la història des d'una infinitat d'angles, utilitzant una metodologia desenvolupada pel Consell Assessor Científic de l'Observatori.

El primer informe general de l'OHE sobre l'estat de l'ensenyament de la història a Europa, publicat el desembre de 2023, va ser elaborat per un grup d'experts d'acadèmics i professors d'història, en estreta col·laboració i coordinació amb el Consell Assessor Científic. Tot i que el primer informe proporciona una imatge estàtica de l'estat actual de l'ensenyament de la història als estats membres de l'OHE, a mesura que es produeixin informes més generals, faran que aquesta imatge sigui més dinàmica, permetent una visió longitudinal de l'ensenyament de la història que pot revelar canvis al llarg del temps.

L'Observatori realitza també estudis temàtics més profunds sobre determinats temes relacionats amb l'ensenyament de la història. L'elecció dels temes té en compte les prioritats del Consell d'Europa, així com qüestions que són especialment urgents i rellevants en les nostres societats europees actuals. Aquests informes temàtics estan elaborats per un grup d'experts, en estreta col·laboració amb el Consell Científic Assessor de l'Observatori i d'acord amb la metodologia desenvolupada i aprovada.

S'han realitzat dos estudis temàtics: un sobre les pandèmies i l'altre sobre les crisis econòmiques.

Finalment l'Observatori pretén servir com a plataforma única per a diverses institucions, organitzacions i xarxes competents en l'àmbit de l'ensenyament de la història (HISTOLAB).

Cada any té lloc una conferència a Estrasburg durant dos dies. Reuneix diferents organitzacions i xarxes d'experts en el camp de l'ensenyament de la història. Més de 150 professionals de l'educació, representants de governs, alumnes, estudiants universitaris participen en debats d'alt nivell sobre l'estat de l'ensenyament de la història i les polítiques relacionades. La conferència anual ofereix una oportunitat per presentar el treball i els objectius de l'Observatori així com per presentar i discutir les principals conclusions dels informes generals i temàtics.

Aprofitant el posicionament estratègic del Consell d'Europa a Estrasburg, compta amb la participació d'autoritats locals, centres educatius, etc., que patrocinen una sèrie d'esdeveniments paral·lels d'acord amb el programa principal i els objectius de la conferència.

Els temes escollits aquestes cinc edicions han estat:

1. Preservar la democràcia: perquè ensenyar la història és important? 2 i 3 de desembre del 2021 (en línia)
2. Un futur sense ensenyament d'història? 1 i 2 de desembre del 2022
3. Ensenyar la història, ensenyar la pau? 30 de novembre - 1 de desembre del 2023
4. La història en crisi, 5 i 6 de desembre del 2024
5. La història a qualsevol preu, 16 i 17 d'octubre del 2025

2.2. Conferència “La història a qualsevol preu”, 16 i 17 d'octubre del 2025

Els 15 i 16 d'octubre va tenir lloc a Estrasburg la 5a Conferència anual de l'Observatori de l'ensenyament de la història a Europa (OHE en francès) del qual Andorra forma part.

La conferència va reunir més de 250 persones: estudiants d'història, professors universitaris investigadors i polítics per debatre de l'ensenyament de les crisis econòmiques. L'economia ha jugat un paper central al llarg de la història, i l'estudi de les crisis econòmiques és particularment essencial per comprendre com les societats mostren resiliència i capacitat d'adaptació en períodes de col·lapse financer. Des de la Gran Depressió dels anys 1930 fins a la crisi financera de 2008, i des de les crisis monetàries del segle XIX fins a les de l'Edat Mitjana i l'Antiguitat, aquests esdeveniments ofereixen lliçons fonamentals sobre la gestió dels riscos, les polítiques públiques i els efectes socials dels alentiments econòmics. L'ensenyament d'aquestes crisis transforma la història en una eina clau per comprendre els reptes contemporanis. Anima els alumnes a explorar múltiples perspectives, el que és essencial per comprendre les crisis econòmiques i evitar que es repeteixin els errors del passat. La integració de les crisis econòmiques en l'ensenyament de la història permet als alumnes millorar el seu pensament crític i comprendre els orígens i els impactes i els permet analitzar les qüestions econòmiques contemporànies i els prepara per implicar-se activament en els debats sobre el futur de les societats europees.

En el marc d'aquesta conferència, l'Observatori per a l'ensenyament de la història ha convidat al Secretari d'Estat d'Educació i Universitats, Sr. Josep Anton Bardina a donar el tret de sortida a la conferència al costat del Secretari General Adjunt del Consell d'Europa, Sr. Bjørn Berger; la Representant Permanent de Malta al Consell d'Europa, Sra. Francesa Camilleri; el vice-primer ministre d'Educació i Ciències d'Ucraïna, Sr. Yevhen Kudriavets i el president del Comitè de direcció de l'OHE, Sr. P. Sotiropoulos.

En el seu discurs el secretari d'estat ha explicat la importància que té l'ensenyament de les crisis econòmiques en l'ensenyament de la història. L'ensenyament de la història ocupa un lloc central en la transmissió dels valors democràtics. Permet comprendre les arrels de les nostres institucions, alimentar la memòria col·lectiva i equipar les noves generacions per exercir plenament la seva ciutadania. Va mencionar el nou pacte democràtic per a Europa proposat pel Secretari General del Consell d'Europa que pretén reafirmar l'adherència als valors comuns, enfortir la confiança en les institucions i renovar la participació ciutadana. També ha abordat l'estructura educativa d'Andorra en la que conviuen tres sistemes públics d'ensenyament: l'andorrà, l'espanyol i el francès. Per acabar ha explicat que el sistema educatiu andorrà privilegia un enfocament flexible i adaptable a les necessitats dels alumnes, posant l'accent en la diversitat dels recursos educatius. Els professors tenen una gran llibertat per triar els suports pedagògics més adequats als seus mètodes d'ensenyament, cosa que permet una major personalització de l'aprenentatge sense recolzar-se en llibres de text estandarditzats.

2.3. Participació a la 10a reunió del Comitè de direcció (Estrasburg. 12 de febrer del 2026)

El 2026, l'Observatori ha continuat la implementació del seu programa marc quadriennal adoptat pel Comitè de Direcció al febrer de 2024, posant l'accent en la recerca i els informes, la cooperació i la visibilitat.

Entre les activitats clau hi ha hagut la publicació de l'estudi ad hoc sobre l'abolició de la pena de mort en l'ensenyament de la història, prevista per al juny de 2026, així com la continuació dels treballs sobre el nou informe general, inclosa la redacció del volum 1 dedicat a l'anàlisi dels programes escolars i l'avanç dels treballs sobre els volums 2 i 3 que cobreixen els recursos pedagògics i les experiències dels aprenents.

L'Observatori ha continuat enfortint la col·laboració dins i més enllà del Consell d'Europa mantenint el hub HISTOLAB i millorant la seva estratègia de comunicació a través del seu lloc web i els seus comptes a les xarxes socials. Entre els esdeveniments principals del 2026, hi ha el Simposi d'Atenes sobre la dimensió europea en l'ensenyament de la història els dies 19 i 20 de juny, la Conferència anual a Estrasburg els dies 8 i 9 d'octubre i la contribució de l'OHE a la Conferència permanent dels ministres d'Educació a Podgorica els dies 3 i 4 de desembre. L'ampliació de la base de membres continua sent una prioritat. El pressupost de l'OHE del 2026 s'ha establert en 1.033.600 euros, amb contribucions voluntàries addicionals de França i d'Andorra.

3. Qüestionari sobre el seguiment del Conveni de Lanzarote

El Conveni de Lanzarote és un instrument jurídic internacional fonamental, ja que es tracta del primer instrument que considera com a delicte els abusos sexuals envers els infants, inclosos els que tenen lloc a la llar o al si de la família, fent ús de la força, la coacció o l'amenaça.

Una de les principals funcions del Comitè de Lanzarote és vetllar per l'aplicació efectiva de la implementació de la Convenció de Lanzarote. Si la protecció dels infants víctimes i la persecució dels autors són elements clau en la lluita contra l'explotació i els abusos sexuals, és primordial impedir que aquests actes es produeixin. La informació dels infants sobre els

riscos d'explotació i abusos sexuals i sobre els mitjans de protegir-se és la pedra angular de la prevenció.

Hem respost a les preguntes del qüestionari del 2025.

Per a més informació consulteu l'expedient corresponent.

4. Marc de referència de les competències per a una cultura democràtica

L'origen del Marc de referència de les competències per a una cultura democràtica correspon a una iniciativa d'Andorra en el marc de la Conferència d'Alt nivell "Les competències per a una cultura democràtica i el diàleg intercultural: un repte polític i de valors" que va tenir lloc a Andorra el 7 i 8 de febrer del 2013.

Va ser adoptat per unanimitat pels ministres europeus d'educació a la conferència permanent a Brussel·les el mes d'abril del 2016.

El Marc de referència de les competències per a una cultura democràtica està destinat al personal docent de tots els nivells dels sistemes educatius, des de maternal fins a l'ensenyament superior, sense oblidar la formació d'adults i la formació professional. El Consell d'Europa fa el seguiment de la implementació del Marc i ha publicat un informe corresponent al 2023.

El nucli del Marc de referència consisteix en un model de les competències que han d'adquirir els alumnes per poder participar eficaçment en una cultura democràtica i conviure pacíficament amb els altres en societats democràtiques multiculturals. El Marc també conté descriptors per a cadascuna d'aquestes competències.

La publicació es divideix en tres volums. Existeix en diversos idiomes, entre altres: anglès, francès, espanyol, italià. La publicació es troba a l'enllaç: <https://www.coe.int/fr/web/reference-framework-of-competences-for-democratic-culture/rfcdc-volumes>

Primer volum - Context, conceptes i model

Segon volum - Descriptors de les competències per a una cultura democràtica

Tercer volum - Orientacions per a la implementació

S'ha traduït els volums 1 i 2, i s'ha encomanat a l'empresa Tick Translations. Actualment, el volum 1 i 2 estan acabats. Actualment s'està preparant el text per maquetar el volum 3.

Primer volum. Context, conceptes i model

Aquest primer volum comença amb una presentació de la gestació de l'instrument i els treballs anteriors del Consell d'Europa en aquest camp.

Inclou alguns advertiments importants sobre la seva utilització. A les seccions posteriors s'expliquen els conceptes i els principis teòrics en què està basat. Tot seguit es presenta una descripció del model de competències, seguida d'una introducció a la funció dels descriptors al Marc.

Segon volum. Descriptors de les competències per a una cultura democràtica

El segon volum es concentra en els descriptors amb més detall. Els descriptors són enunciats que fan referència a comportaments observables concrets d'una persona amb un nivell determinat de competència. Per a cadascuna de les 20 competències definides

en el Marc s'han dissenyat i provat els corresponents descriptors amb la finalitat de facilitar la planificació del currículum, l'ensenyament, l'aprenentatge i l'avaluació.

Tercer volum. Orientacions per a la implementació

El tercer volum ofereix orientacions sobre l'aplicació del Marc als sistemes educatius: la utilització del model i els descriptors, en la formació del personal docent, la seva aplicació seguint un enfocament "integral" de l'escola, i la seva pertinència per abordar reptes socials i polítics urgents per promoure la resiliència contra la radicalització que condueix a l'extremisme violent i al terrorisme.

Durant el curs 2025-2026, s'ha treballat en la traducció, revisió i maquetació del volum 3 (Orientacions per a la implementació). Per a qüestions tècniques, s'ha sol·licitat el suport de l'Àrea d'Ordenament curricular i la Universitat d'Andorra. Aquestes aportacions han permès garantir l'adequació del lèxic perquè pugui ser una eina de consulta i formació adequada per al context d'Andorra.

Les característiques d'aquest tercer volum en fan una bona guia per a responsables educatius i docents tant si estan adscrits a un centre educatiu com a una universitat. Informa sobre la utilització del model i dels descriptors en àmbits essencials (currículum, pedagogia i avaluació; cap. 1, 2 i 3). Dona pautes per a la formació del personal docent (cap. 4) i aborda la manera adequada de dur a terme un enfocament integral de centre (cap. 5). El volum acaba evocant els reptes socials i polítics urgents per promoure la resiliència contra la radicalització de manera a enfortir la consciència cívica i la democràcia (cap. 6).

La publicació estarà enllestida a finals del mes de juny. Es preveu fer-ne la presentació el curs 2026-2027.

4. ESCOLES ASSOCIADES DE LA UNESCO
COMISSIÓ NACIONAL ANDORRANA PER A LA UNESCO
NACIONS UNIDES
ALTRES ORGANISMES

1. Grau d'assoliment dels objectius

OBJECTIUS	N.A.	A. P.	A.
Fer arribar a les escoles pertanyents a la Xarxa d'Escoles Associades de la UNESCO d'Andorra la informació relativa a les activitats organitzades per la UNESCO			X
Establir un lligam de comunicació entre les escoles adherides a la Xarxa d'Escoles Associades, de dins i fora d'Andorra			X
Fer activitats de caràcter voluntari per a la Xarxa d'Escoles Associades d'Andorra de la UNESCO			X
Participar en el projecte dels Objectius de Desenvolupament sostenible (ODS). Es fa de manera transversal en totes les activitats que es duen a terme			X

2.1. Recursos humans

Els propis de l'Àrea.

2.2. Recursos financers

Els ordinaris de l'Àrea. El cost de les activitats de la Xarxa d'Escoles Associades ha estat de 16.524 € dels quals 12.024 € ha anat a càrrec del MRIEU. Hem tingut una col·laboració de 1.500 € de la CNAU i de 3.000 € del Ministeri d'Afers Exteriors.

3. Metodologia de treball, difusió i temporització de les activitats

L'Àrea ha dut a terme diverses tasques relacionades amb la Xarxa d'Escoles Associades de la UNESCO:

- Hem organitzat activitats de caràcter voluntari per a la Xarxa d'Escoles Associades de la UNESCO.
- La Comissió Nacional Andorrana per a la UNESCO ens ha sol·licitat un resum sobre les activitats de la xarxa d'escoles associades de la UNESCO d'Andorra durant el curs escolar 2025-2026. El termini de lliurament és 3 de juliol del 2026.

Formen part de la Xarxa d'Andorra els centres educatius següents:

- Escola Andorrana de segona ensenyança de Santa Coloma (2001)
- Escola de la Sagrada Família d'Escaldes-Engordany (2004)
- Col·legi M. Janer (2004)
- Escola Andorrana de segona ensenyança d'Ordino (2006)
- Escola Andorrana de segona ensenyança d'Encamp (2007)

- Centre de Formació Professional (2015)
- Col·legi Espanyol María Moliner (2016)
- Col·legi Sant Ermengol (2022)

4. Activitats de caràcter voluntari per a la Xarxa d'Escoles Associades de la UNESCO d'Andorra

Cada curs escolar proposem uns catàlegs d'activitats voluntàries.

Vegeu els catàlegs a l'enllaç:

Catàleg de les activitats per a la Xarxa d'Escoles Associades de la UNESCO. Curs 2025-2026 - UNESCO Andorra

Catàleg d'exposicions per a la Xarxa d'Escoles Associades de la UNESCO. Curs 2025-2026 - UNESCO Andorra

4.1. Xerrades amb Nadia Ghulam (del 4 al 8 de maig del 2026)

4.1.1. Qui és Nadia Ghulam

Gràcies a una ONG va sortir de l'Afganistan per poder ser operada de les ferides d'una bomba que va caure a casa seva i per les quals va estar ingressada dos anys en un hospital afganès. Després, per tirar endavant la família, durant deu anys va haver de suplantar la identitat del seu germà gran mort. Ara és una dona lliure, però no al seu país. Ha publicat cinc llibres: El secret del meu turbant, el 2010; Contes que em van curar, el 2014, La primera estrella del vespre, el 2016, El llenyataire de Kabul, el 2020 i Somiant la pau, el 2022. Aquella nena afganesa que es va fer passar per un noi durant deu anys per poder tenir els drets que com a dona li negaven, viu a Badalona des d'en fa dinou. El seu objectiu vital és ajudar les dones del seu país perquè puguin seguir estudiant i per aconseguir que esdevinguin "agents per la pau" per multiplicar-se en un Afganistan que torna a estar sota poder talibà.

4.1.1.2. Xerrada "Ser refugiada: sobreviure"

Presentació. Per què hi soc, a Badalona? Situació de l'Afganistan. Com vivíem abans, durant i després de la guerra? Què va passar? Com va afectar a la població civil la guerra. Què significa perdre casa teva. Ser nòmada a la recerca de refugi dins del teu país. Supervivència i contacte amb la mort en el dia a dia. Supervivència en un camp de refugiats. Convivència entre persones en situació de desesperació: si tu no estàs bé, és difícil ser empàtic. Ajuda humanitària. Perills que ens envoltaven. El dol. El preu de la guerra per a les persones refugiades i els costos de començar una nova vida. Què significa deixar el teu país, els veïns, els amics i els familiars forçosament sense saber si hi podràs tornar o no. Després d'haver perdut tot el que has construït amb il·lusió i expectatives: la llar, tots els objectes que formen part de la teva història, valuosos per a tu. Què esperem dels refugiats? Integració. Quines són les nostres condicions i les seves?

4.1.1.3. Assistència i valoració

Escoles	Assistència
Col·legi Sagrada Família	30 alumnes
Colegio Español María Moliner	50 alumnes
Col·legi Sant Ermengol	60 alumnes
Escola Andorrana de segona ensenyança de Santa Coloma	125 alumnes
Escola Andorrana de segona ensenyança d'Encamp	125 alumnes
Escola Andorrana de segona ensenyança d'Ordino	75 alumnes
Col·legi M. Janer	50 alumnes
Centre de Formació Professional	30 alumnes
Total	545 alumnes

La valoració és molt positiva. Hi han assistit al voltant de 545 alumnes. És una activitat que tornarem a proposar el curs vinent si obtenim finançament del Ministeri d'Afers Exteriors (3.000 €).

4.2. Dia internacional de les muntanyes, 11 de desembre. Setmana del 9 al 13 de desembre del 2024

4.2.1. “Al fil de l'impossible” a càrrec Mikel Zabalza

Mikel Zabalza és un dels alpinistes més reconeguts a Espanya. Va ser durant tretze anys president de l'Equip Nacional d'Alpinisme. L'escalador navarrès ha recorregut el món a través de les muntanyes. En total ha dut a terme 41 expedicions, entre les quals hi ha fites

com l'ascens per la cima nord del G4 el 2008 i l'aventura de creuar Groenlàndia de sud a nord en 34 dies (2.300 km).

Va néixer a Pamplona el 1971. És enginyer tècnic agrícola i instructor d'escalada a l'Escola Navarra de Muntanya. Especialista en escalada en roca i en gel, ha coronat cims a l'Everest i a l'Himàlaia indi i és autor de noves vies a les Torres del Paine, a la Patagònia.

El 1999 escala, amb Rubén Aramendia i Fermín Izco, el cim de la Changi Tower, de 5.280 m, al Pakistan.

El gener del 2001 pren part, amb José Carlos Tamayo i Fermín Izco, en una expedició a l'Antàrtida per al programa de TVE *Al filo de lo imposible*. Durant 31 dies van explorar la Terra de la Reina Maud, i van coronar cims com el Kintanna (2.721 m), per l'esperó nord, i el Stetind (2.558 m).

En la xerrada l'alpinista ha explicat als alumnes la seva passió per la muntanya i les seves principals fites.

4.2.2. Assistència i valoració

Escoles	Assistència
Escola Andorrana de segona ensenyança de Santa Coloma	125 alumnes
Escola Andorrana de segona ensenyança de d'Ordino	125 alumnes
Total	250 alumnes

La valoració és positiva. El curs vinent es tornarà a organitzar el Dia internacional de les muntanyes.

4.3. Xerrades sobre el coltan

4.3.1. Xerrada “El coltan, de la selva als nostres mòbils”

En un entorn en què la tecnologia avança molt de pressa, cal reflexionar sobre les conseqüències que els avenços tenen en el nostre planeta, en l'àmbit mediambiental però també socioeconòmic.

En l'àmbit educatiu s'inclouen, cada vegada més, noves eines que contenen coltan, un material que més enllà de les nostres fronteres crea greus conflictes mediambientals i fins i tot armats. És important sensibilitzar els alumnes en aquests temes, perquè prenguin decisions responsables amb el medi ambient.

Durant la xerrada s'ha parlat del coltan, què és i per a què s'utilitza, quins conflictes genera la seva extracció en països com la República Democràtica del Congo (RDC), de quina manera algunes organitzacions (Institut Jane Goodall i Coopera) intenten mitigar aquest

problema i, sobretot, quin paper tenim tots com a consumidors d'aquests productes per poder disminuir l'explotació d'aquest mineral.

Més enllà d'explicar les conseqüències negatives de les activitats derivades de la societat de consum en què vivim, es pretén apoderar els joves i que entenguin que ells poden millorar el planeta de mica en mica i amb molt d'esforç.

La xerrada ha anat a càrrec de Vicky Tico, professora de ciències naturals, membre de Dakari (associació que treballa en la frontera entre Uganda i l'RDC).

4.3.2. Assistència i valoració

Escoles	Assistència
Escola Andorrana de segona ensenyança d'Encamp	125 alumnes
Escola Andorrana de segona ensenyança de Santa Coloma	100 alumnes
Col·legi M. Janer	90 alumnes
Escola Andorrana de segona ensenyança d'Ordino	100 alumnes
Total	415 alumnes

La valoració és molt positiva. Hi van assistir 415 alumnes. L'activitat es proposarà per al curs vinent.

Un any més, la xarxa d'Escoles Associades de la UNESCO d'Andorra ha participat en la campanya Mobilitza't per la Selva de l'Institut Jane Goodall Espanya que recull telèfons mòbils en desús.

Enguany el Centre de Formació Professional, ha recollit 23 dispositius que s'enviaran gràcies a la col·laboració del Refugi Supracomarcal d'Animals de l'Alt Urgell i Cerdanya per al seu correcte reciclatge.

La campanya es realitza en el context de la xerrada "Coltan, de la Selva al teu Mòbil" que té com a objectiu donar a conèixer la problemàtica social i mediambiental que provoca l'explotació minera a zones com la República Democràtica del Congo. El reciclatge i reutilització d'aquests dispositius ajuda a mitigar aquestes problemàtiques a l'hora que es contribueix en els projectes de conservació mediambiental i en particular a la rehabilitació

de ximpanzés del Centre de Rehabilitació de Tximpounga a RDC i de la Reserva Natural de Dindefelo a Senegal.

4.4. Taller sobre la dieta mediterrània, patrimoni de la humanitat

4.4.1. Taller “La dieta mediterrània: el patrimoni a la taula”

Aquest taller s'emmarca en la temàtica de la dieta mediterrània com a patrimoni cultural immaterial de la humanitat de la UNESCO i en la seva importància en la salut de les persones.

La dieta mediterrània és l'expressió d'un paisatge, una història i d'uns hàbits d'estil de vida i culinaris compartits pels pobles de la Mediterrània. La dieta mediterrània constitueix un patrimoni enorme que cal transmetre a les noves generacions. Aquesta xerrada-taller vol transmetre l'estil de vida mediterrani en què l'alimentació té un paper fonamental.

La dieta mediterrània és un dels patrons alimentaris més saludables, amb un alt consum en fruita, verdura, llegums, fruits secs i greixos saludables i amb un gran efecte positiu en la salut. A més, l'estil de vida mediterrani es caracteritza per la influència d'aliments de temporada i de proximitat, amb una activitat física regular que també afavoreix un estat de salut òptim.

Es proposa una xerrada-taller per identificar els grups d'aliments característics de la dieta mediterrània, així com les seves propietats per a la salut.

El taller ha anat a càrrec de Berta Jiménez, dietista i diplomada en nutrició humana i dietètica.

4.4.2. Assistència i valoració

Escoles	Assistència
Col·legi Sant Ermengol	60 alumnes
Escola Andorrana de segona ensenyança de Santa Coloma	100 alumnes
Colegio Español María Moliner	60 alumnes
Col·legi M. Janer	165 alumnes
Centre de Formació Professional	40 alumnes
Col·legi Sagrada Família	30 alumnes

Total	455 alumnes
--------------	--------------------

Hi han assistit 455 alumnes. La valoració és molt positiva. L'activitat es tornarà a proposar el curs vinent.

4.5. Taller sobre l'oli de palma

4.5.1. Taller "Oli de palma, un malson pels ecosistemes"

L'oli de palma és un oli vegetal que s'obté del fruit d'un tipus de palmera anomenada *Elaeis guineensis*. Ric en vitamines A i E, s'ha fet servir des de temps immemorials per cuinar. Avui en dia, però, forma part de bona part dels aliments processats que consumim cada dia, com ara gelats, galetes, snacks, margarines, pizzes, postres preparades... Per què? Doncs perquè conté greixos molt saturats, fet que aporta gust i textura als aliments i fa que tinguin més consistència i es conservin durant més temps. També el trobem en productes d'higiene, com el sabó, els cosmètics i el biodièsel. El 90% de la producció mundial d'oli de palma prové de Malàisia i Indonèsia, on es talen grans zones boscoses, amb l'impacte ambiental i social que això comporta. Els boscos tropicals absorbeixen bona part de les emissions de CO₂, són ecosistemes plens de biodiversitat i moltes poblacions locals depenen dels seus recursos. La seva desaparició fa, doncs, més difícil la lluita contra el canvi climàtic, a més de comportar una important pèrdua de biodiversitat, fam i desplaçaments de la població.

La destrucció forestal, els orangutans en perill d'extinció i els perills per a la salut són alguns dels problemes que es deriven de l'ús d'aquesta substància. Aleshores... per què es continua utilitzant? En aquesta xerrada interactiva, s'investiga quins productes en contenen o n'amaguen, d'on prové i si existeixen solucions o alternatives.

La xerrada ha anat a càrrec de Vicky Ticó, professora de ciències, membre de Daktari (associació que treballa en la frontera entre Uganda i l'RDC).

4.5.2. Assistència i valoració

Escoles	Assistència
Escola Andorrana de segona ensenyança d'Encamp	150 alumnes
Escola Andorrana de segona ensenyança de Santa Coloma	100 alumnes
Col·legi Sagrada Família	30 alumnes

Total	280 alumnes
--------------	--------------------

La valoració és positiva. Hi han participat 280 alumnes. Es tornarà a proposar l'activitat, el curs vinent.

4.6. Taller sobre la indústria tèxtil i el seu impacte en el medi ambient

4.6.1. Taller “Fashion victims: la indústria tèxtil i el seu impacte en el medi ambient”

En aquesta xerrada s'analitza el greu impacte que té la indústria tèxtil en el medi ambient, des de la producció de fibres fins al consum i el rebuig de peces de roba.

Destaquem com la indústria tèxtil és una de les indústries més contaminants del món, amb la contaminació de l'aigua, l'emissió de gasos d'efecte hivernacle i l'acumulació de residus. A més, s'aborda com les botigues de roba difonen sovint informació enganyosa sobre el reciclatge de les peces de roba, afirmant que es reciclen quan en realitat la major part acaba en abocadors o incineradors. Posarem èmfasi en la necessitat d'adoptar pràctiques més sostenibles en la indústria tèxtil, com la reducció de l'ús de recursos, la promoció de la reutilització i el reciclatge efectiu, i la conscienciació del consumidor.

Animem els alumnes a emprendre accions individuals i col·lectives responsables per reduir l'impacte negatiu de la indústria tèxtil en el medi ambient i promoure una moda més sostenible.

La xerrada ha anat a càrrec de Vicky Ticó, professora de ciències, membre de Daktari (associació que treballa en la frontera entre Uganda i l'RDC).

4.6.2. Assistència i valoració

Escola	Alumnes
Escola Andorrana de segona ensenyança d'Encamp	125 alumnes
Total	125 alumnes

L'activitat ha estat molt positiva i es tornarà a proposar el curs vinent.

4.7. Taller sobre emprenedoria social

4.7.1. Taller “Emprendre de manera socialment responsable és possible. Fem-ho!”

Si bé les empreses sempre busquen maximitzar el seu benefici, cada vegada més els nous emprenedors incorporen la responsabilitat social en el seu projecte des del moment zero i arriben a crear empreses socials en què els resultats no es basen ni es mesuren exclusivament en beneficis econòmics, sinó també l'impacte en la societat que els envolta.

Hi ha moltes maneres d'emprendre, també en els casos d'emprenedoria social. Durant el taller es posa en comú què és l'emprenedoria social i quines són les diferències amb

l'emprenedoria empresarial i les ONG. A través d'exemples de casos d'èxit propers, s'arriba a una definició consensuada entre els participants al taller de què representa emprendre amb perspectiva social.

Al llarg del taller, es debaten quines han de ser les característiques que ha de tenir un projecte d'emprenedoria social amb l'objectiu d'acabar la sessió amb una idea que, si escaigués, es pogués portar a la pràctica en el món real.

El taller ha anat a càrrec de Mercè Miguel, tècnica de l'empresa d'Antrodipia, projectes amb impacte social.

4.7.2. Assistència i valoració

Escola	Alumnes
Col·legi Sagrada Família	30 alumnes
Total	30 alumnes

La valoració es positiva. Es tornarà a proposar el curs vinent.

4.8. Taller sobre el malbaratament alimentari

4.8.1. Taller “El malbaratament alimentari”

Avui dia, tenim prou evidències per afirmar que el sistema alimentari actual, és a dir la manera com produïm, distribuïm i consumim els aliments, no només té un impacte en la salut de les persones sinó que també és una amenaça per a l'estabilitat del planeta.

Segons les dades recollides per l'Organització de les Nacions Unides per a l'Alimentació i l'Agricultura (FAO), un terç dels aliments produïts cada any al món no es consumeixen i, d'aquests aliments malbaratats, més de la meitat acaben a les escombraries de casa. L'objectiu d'aquest taller és empoderar els alumnes per tal que esdevinguin autèntics “Agents antimalbaratament”. Els pilars que treballem són:

- Conèixer i entendre el significat de malbaratament alimentari, les seves causes i conseqüències.
- Incidir en el fet que no és més sostenible qui més recicla, sinó qui menys residus produeix.
- Proposar accions, tant en l'àmbit familiar com escolar, que ens ajudin en el dia a dia a promoure el consum responsable i la reducció o prevenció del malbaratament alimentari: treballarem els productes de temporada i locals, com reaprofitar les sobres, on i com conservar bé els aliments, aprendrem a no comprar més del que necessitem (diferenciar la data de caducitat i la data de consum preferent), a detectar la sensació de gana i a no servir-nos racions més grans de les que en realitat menjarem...

El taller ha anat a càrrec de Berta Jiménez, dietista i diplomada en nutrició humana i dietètica.

4.8.2. Assistència i valoració

Escoles	Alumnes
Col·legi Sagrada Família	30 alumnes
Col·legi M. Janer	165 alumnes
Col·legi Sant Ermengol	60 alumnes
Total	255 alumnes

Aquesta activitat es proposarà el curs vinent. Ha tingut molt bona acceptació a primera ensenyança.

4.9. Xerrada sobre el Dia internacional contra la discriminació racial (22 de març)

4.9.1. Xerrada “Martin Luther King, activista pels drets humans i els drets cívics universals i un símbol de la protesta no violenta”

En aquesta xerrada s'explica com el seu combat per la igualtat en els drets cívics és encara de vital importància per combatre les desigualtats. Als anys 1960 als Estats Units, la segregació racial és molt punyent. És més, als estats del sud està institucionalitzada. Els blancs i els negres viuen en universos paral·lels. No es poden tocar, no es poden mesclar, no es poden unir, no poden compartir res. Els blancs manen i els negres han d'acatar. Han d'obeir i acceptar tot el que els dicta la comunitat blanca. La Guerra de Secessió, guanyada pels estats del nord, ja és història. Ja fa 100 anys. Però les mentalitats no han canviat. Tampoc no s'han modificat les maneres de pensar racistes, ni les maneres de fer discriminatòries. I les lleis i les normes obertament racistes regnen amb tota impunitat en tots els estats del sud dels Estats Units; a Geòrgia, a Tennessee, a les Carolines, a Alabama... En aquest context, un jove pastor protestant de l'església baptista, Martin Luther King, testimoni de moltíssimes violacions dels drets humans de la comunitat blanca envers la negra, aixeca la veu.

Ha anat a càrrec de Meritxell Mateu, professora de ciències socials i historiadora.

4.9.2. Assistència i valoració

Escola	Assistència
Centre de Formació Professional	30 alumnes
Total	30 alumnes

La valoració és positiva. Es proposarà l'activitat el curs vinent.

4.10. Taller sobre els paisatges sonors d'Andorra

4.10.1. Taller “Els paisatges sonors d'Andorra”

Els entorns naturals d'Andorra contenen una gran riquesa de patrimoni natural, cultural i paisatgístic, entre d'altres, que ens permet gaudir d'una rica biodiversitat de fauna, flora i micològica dels paisatges, la geologia, les construccions humanes, les pràctiques tradicionals, l'agricultura, la ramaderia, etc. Tots aquests paisatges els podem descobrir a través dels cinc sentits, però en aquest recorregut immersiu els descobrirem a través de l'oïda. Serà a través de l'escolta activa que ens endinsarem a conèixer els ecosistemes del nostre país.

Com a resultat del treball de cocreació fet a través d'un projecte de cooperació transfronterera dels Pirineus, tenim a disposició quatre pòdcasts breus, en tres llengües (català, castellà i francès) que ens permetran fer un viatge immersiu dels paisatges i ecosistemes del nostre entorn: ecosistema forestal, ecosistema agrícola i ramader, ecosistema de tarteres i ecosistema de ribera.

En aquest taller es treballa a partir dels quatre paisatges sonors presents a Andorra amb què podrem conèixer els elements patrimonials de cada ecosistema pel que fa a la biodiversitat, les pràctiques humanes al llarg de la història i els reptes de futur. Es tracta d'una activitat immersiva per descobrir aspectes sobre el patrimoni natural, cultural i històric del país, al mateix temps que es posen a prova els sentits i les emocions.

Ha anat a càrrec de Montse Brugulat, tècnica pedagògica d'Andorra Recerca + Innovació.

4.10.2. Assistència i valoració

Escola	Assistència
Colegio Español María Moliner	60 alumnes
Total	60 alumnes

Hi han assistit 60 alumnes. S'ha realitzat a secundària. La valoració és positiva. Es tornarà a proposar el curs vinent.

4.11. Taller sobre les propietats de les peces de roba

4.11.1. Taller “Batalla de peces”

L'objectiu d'aquest taller és conèixer les propietats de les peces i com impacten en el medi ambient. Sabies que cadascuna de les peces de roba que vestim cada dia té un impacte en el medi ambient? I que algunes el tenen més positiu, i d'altres, més negatiu? De manera pràctica i dinàmica, aprendrem que totes les peces de roba són diferents i que hi ha peces

més “amigues del planeta” que altres. Buscarem les propietats i els conceptes clau que determinen el grau de sostenibilitat d'una peça a través de diferents històries i acabarem la sessió amb el joc de cartes Batalla de Peces.

Ha anat a càrrec de Mercè Miguel, tècnica de l'empresa Andropia, projectes amb impacte social.

4.11.2. Assistència i valoració

Escoles	Assistència
Col·legi Sagrada Família	60 alumnes
Col·legi M. Janer	90 alumnes
Total	150 alumnes

Hi han assistit 150 alumnes. La valoració és positiva. El taller es proposarà el curs vinent.

4.12. Taller sobre l'organització d'un mercadet d'intercanvi de roba a l'escola

4.12.1. Taller “Intercanvia-ho! (organitzem un mercadet d'intercanvi de roba a l'escola)”

Organitzem un mercadet d'intercanvi de roba a l'escola. Aprendre tots els punts que cal tenir en compte per organitzar un esdeveniment (des de qüestions logístiques fins a comunicació, passant pel pressupost i els recursos necessaris) i, alhora, sensibilitzar la nostra escola de consumir menys i utilitzar més, un dels principis de l'slow fashion o de les 3R. De manera pràctica i dinàmica, passarem per totes les etapes de l'organització d'un esdeveniment (amb la nostra llista de control per a un mercat d'intercanvi), aprendrem com organitzar-nos, com repartir-nos les tasques, com comunicar i com sensibilitzar sobre el consum responsable i la importància de reutilitzar més la nostra roba. També hi ha l'opció d'organitzar un mercat de segona mà i que tot el que es vengui es doni a una ONG que escullin els mateixos alumnes.

Ha anat a càrrec de Mercè Miguel, tècnica de l'empresa Andropia, projectes amb impacte social.

4.12.2. Assistència i valoració

Escola	Assistència

Escola Andorrana de segona ensenyança de Santa Coloma	150 alumnes
Total	150 alumnes

L'experiència ha resultat molt interessant i es tornarà a proposar el curs vinent.

4.13. Taller sobre el circuit de la roba

4.13.1. Taller "Sabies que la roba viatja més que tu"

És una activitat dissenyada especialment per als alumnes de més de 10 anys, amb paraules clau sobre artesania, producte local i sostenibilitat.

En el taller els alumnes descobreixen la importància del producte de proximitat amb un divertit encreuat, endevinen el país d'origen dels nostres personatges, i gaudeixen d'un còmic que explica el llarg viatge que sovint fa la nostra roba abans d'arribar a les nostres mans. S'endinsen en el vídeo "El petit sabater", que ressalta la importància de les tradicions artesanals i la singularitat dels productes locals. El taller permet reflexionar, descobrir i valorar les contribucions que l'artesania i els productes de proximitat aporten al nostre món.

Ha anat a càrrec de Mercè Miguel, tècnica de l'empresa Andropia, projectes amb impacte social.

4.13.2. Assistència i valoració

Escola	Assistència
Col·legi Sagrada Família	30 alumnes
Col·legi M. Janer	90 alumnes
Total	120 alumnes

El taller es tornarà a proposar el curs vinent. La valoració ha estat positiva.

4.14. Taller sobre l'elaboració d'una falla

4.14.1. Taller "Elaborem una falla"

Aquest taller s'emmarca en la difusió de la cremada de falles al país, que des del 2015 són patrimoni cultural immaterial de la humanitat gràcies a la candidatura multinacional "Les Festes del foc del solstici d'estiu dels Pirineus", presentada conjuntament per 63 pobles d'Andorra, Aragó, Aran, Catalunya i Occitània.

Els alumnes de l'Escola Andorrana de segona ensenyança d'Ordino que participen al taller elaboren cada any una falla.

És una activitat fora de catàleg que només du a terme aquesta escola.

Ha anat a càrrec d'Albert Roig, periodista, estudiós de les tradicions i el patrimoni immaterial, autor de diferents treballs de recerca sobre la cultura popular i membre de l'Associació de la Cultura Popular d'Ordino.

4.14.2. Assistència i valoració

Escola	Assistència
Escola Andorrana de segona ensenyança d'Ordino	100 alumnes
Total	100 alumnes

La valoració de l'activitat és positiva i es realitzarà al mes de juny del 2027.

4.15. Xerrada sobre la festa del foc

4.15.1. Xerrada “Les Festes del foc del solstici d'estiu als Pirineus, inscrites a la Llista del patrimoni cultural immaterial de la humanitat, explicades als joves”

La xerrada combina l'explicació oral amb els recursos multimèdia de què disposa la comunitat fallaire, ja siguin en línia o en arxius propis, amb l'objectiu de descriure d'una manera amena i visual com se celebra la festa a Andorra. També es mostren els elements característics de la festa i la seva evolució al llarg dels darrers anys, com són les falles – tant la tradicional, elaborada amb pela de beç, com la que es crema avui en dia, feta de paper de pasta de pi, així com les falles de llum dels nens–; les capes que duen els fallaires, d'un color diferent segons el col·lectiu; o les figures i les expressions representatives de la festa, com són el fallaire major o el bateig de foc. Finalment aquesta xerrada s'emmarca en la difusió de la cremada de falles al país, que des del 2015 són patrimoni cultural immaterial de la humanitat gràcies a la candidatura multinacional “Les Festes del foc del solstici d'estiu dels Pirineus”, presentada conjuntament per 63 pobles d'Andorra, Aragó, Aran, Catalunya i Occitània.

Ha anat a càrrec d'Albert Roig, periodista, estudiós de les tradicions i el patrimoni immaterial, autor de diferents treballs de recerca sobre la cultura popular i membre de l'Associació de la Cultura Popular d'Ordino.

4.15.2. Assistència i valoració

Escola	Assistència

Centre de Formació Professional	30 alumnes
Total	30 alumnes

El taller es tornarà a proposar el curs vinent. La valoració és positiva.

4.16. Exposició sobre els oceans

4.16.1. Exposició “Océan, une plongée insolite”

Vegeu l'apartat de la francofonia.

La valoració és positiva. Es tornarà a proposar el curs vinent.

4.17. Exposició sobre la llibertat de la premsa

4.17.1. Exposició “Dessins pour la paix”

Vegeu l'apartat de la francofonia.

La valoració és positiva. Es tornarà a proposar el curs vinent.

4.18. Dia mundial de la ràdio (13 de febrer)

4.18.1. “La ràdio: un segle informant, entretenant i educant”

La ràdio segueix sent un dels mitjans més fiables i accessibles del món, segons diferents informes internacionals. Per això, el tema de l'edició del 2026 del Dia mundial de la ràdio porta per títol “La IA és una eina i no una veu”.

El 13 de febrer ha esdevingut Dia mundial de la ràdio (DRM) des que va ser proclamat pels estats membres de la UNESCO l'any 2011 i adoptat per l'Assemblea General de les Nacions Unides l'any 2012.

S'ha treballat amb el Col·legi Sant Ermengol. Es va fer una entrevista als estudis d'Andorra Difusió a un petit grup d'alumnes de l'escola.

Aquesta activitat l'ha dinamitzat Jean-Michel Armengol, secretari de la Comissió Nacional Andorrana per a la UNESCO i locutor de ràdio.

La valoració és positiva. Es tornarà a proposar el curs vinent.

4.19. Xerrada sobre la dona en la ciència

4.19.1. Dia internacional de la dona en la ciència “Ments brillants en temps de guerra: el llegat de les dones científiques en els conflictes bèl·lics” (11 de febrer del 2026)

En aquesta xerrada explorem la contribució decisiva de les dones científiques durant la Primera i la Segona Guerra Mundial, destacant les innovacions que van aportar en els camps de la química, la física i la medicina. Combinant història, ciència i anècdotes poc conegudes, en reivindiquem l'impacte i descobrim com el seu llegat encara influeix en la ciència moderna. Convidem els alumnes a reflexionar sobre la invisibilització històrica que van tenir aquestes dones i a reconèixer el seu paper en la construcció del món actual.

Ha anat a càrrec de Carlos Moreno, professor de ciències a l'Agora International School.

Escoles	Assistència
Col·legi Sagrada Família	30 alumnes
Escola Andorrana de segona ensenyança d'Encamp	250 alumnes
Total	280 alumnes

Aquesta activitat es tornarà a proposar el curs vinent. La valoració ha estat molt positiva.

4.20. Simposi anual de la joventut sobre el patrimoni del 22 al 26 d'abril del 2026 a Loutraki (Coríntia, Grècia)

Amb l'objectiu de celebrar el Dia mundial de la diversitat cultural per al diàleg i el desenvolupament (21 de maig del 2026), s'enceta una nova edició del Simposi anual de la joventut sobre el patrimoni cultural mundial (World Cultural Heritage Youth Symposium) per a la Xarxa d'escoles associades de la UNESCO. El Simposi estava organitzat pel Club Cultural i Educatiu per a la UNESCO de Grècia i la Comissió Nacional Grega per a la UNESCO. La iniciativa compta amb el suport del Centre d'Informació Regional de les Nacions Unides (UNRIC) i de la càtedra UNESCO de política intercultural per a una ciutadania activa i solidària – Universitat de Macedònia, Grècia.

L'objectiu del Simposi és reunir alumnes i professors d'arreu del món per promoure el coneixement i el respecte mutu entre les cultures i contribuir a la creació d'una nova generació de ciutadans del món que se sentin units en la diversitat i que vulguin construir un futur sostenible per a tothom. Per aconseguir-ho, es considera important intercanviar coneixements i experiències, i interactuar i treballar amb un objectiu comú al voltant del patrimoni cultural mundial. El lema del Simposi és: "El patrimoni desconegut".

S'han presentat les escoles andorranes de segona ensenyança de Santa Coloma, d'Encamp i d'Ordino. L'escola guanyadora ha estat l'Escola Andorrana de segona ensenyança d'Ordino.

La valoració és molt positiva. És un projecte que es proposarà el curs vinent a les escoles de la xarxa UNESCO si hi ha disponibilitat pressupostària.

4.21. XXVIII Trobada de joves científics de la UNESCO sota el lema “Com podem construir una cultura de la pau i la confiança per a un món millor” del 13 al 16 de gener del 2026 a Santarém (Portugal)

La trobada és organitzada cada any per l'Escola Secundària de Sá da Bandeira, a la localitat portuguesa de Santarém. Els objectius de la trobada són: educar per a la ciutadania, el desenvolupament sostenible, incentivar l'intercanvi d'experiències i coneixements entre els participants de diversos països i estimular el treball cooperatiu per donar solucions a les diferents problemàtiques. L'objectiu és promoure societats pacífiques i inclusives per al desenvolupament sostenible, basades en el respecte universal de la justícia i dels drets humans.

Dos alumnes de l'Escola Andorrana de segona ensenyança d'Ordino acompanyats per una professora van participar en la Trobada internacional de joves científics de la UNESCO, celebrada del 13 al 16 de gener del 2026 a Santarém, Portugal.

La valoració global és molt positiva, tant pel desenvolupament de les activitats com per la implicació de l'alumnat que van conviure amb joves de diversos països. Les propostes realitzades al llarg dels dies van ser enriquidores i motivadores, i van afavorir l'aprenentatge, la reflexió i l'intercanvi cultural entre delegacions, especialment a través de les presentacions sobre *How to build a culture of peace and trust for a better world?* i del treball en grup per elaborar conclusions i signar un manifest final. La participació dels alumnes va ser excel·lent, mostrant responsabilitat, iniciativa i una actitud oberta i respectuosa durant totes les sessions. L'activitat es proposarà el curs vinent si hi ha disponibilitat pressupostària.

4.22. Setmana de la ciència del 9 al 13 de març del 2026

Amb la voluntat de fomentar el gust per la recerca i la creativitat científica, des de la coordinació de la Xarxa d'Escoles Associades de la UNESCO d'Andorra hem organitzat uns tallers de matemàtiques i la 9a Trobada de joves científics que està recollida a l'apartat 5 de la memòria.

4.22.1. Taller de ciències “Magmàtica”

La màgia és tan atractiva per a l'ésser humà que és difícil trobar algú a qui no li agradi veure i, si pot ser, conèixer un bon truc. Però tenen a veure les matemàtiques amb la màgia? Moltíssim!

Perquè en matemàtiques trobem una gran quantitat de coneixements amb els quals aconseguirem sorprendre una altra persona si no sap que els utilitzem. Durant el taller no només s'han fet trucs sinó que s'han mostrat els conceptes matemàtics que hi ha darrere de cada truc i quines són les possibilitats pedagògiques de la magmàtica per a tercer cicle de primera ensenyança i segona ensenyança, entre altres:

- Fomentar un esperit crític i imaginatiu.
- Aprofundir de forma lúdica en les propietats matemàtiques. I, en definitiva, introduir i repassar conceptes.

En aquest taller es combinen trucs matemàtics amb anuncis que tenen un component matemàtic i, també, algunes pinzellades d'humor matemàtic.

Ha anat a càrrec de Florenci Pla, professor d'universitat i divulgador científic.

4.22.1.1. Assistència i valoració

Escoles	Assistència
Col·legi Sagrada Família	30 alumnes
Col·legi M. Janer	180 alumnes
Escola Andorrana de segona ensenyança de Santa Coloma	125 alumnes
Col·legi Sant Ermengol	50 alumnes
Total	385 alumnes

Hi han assistit 385 alumnes. La valoració ha esta molt positiva.

4.22.2. Taller “ Perquè a l'estiu fa calor?”

En principi la resposta sembla molt òbvia, però no ho és tant. La recerca de la solució porta a desmuntar creences socialment acceptades que no tenen la credibilitat de la ciència.

Per resoldre aquesta qüestió, el mètode de treball persegueix involucrar els alumnes en pràctiques científiques. A partir d'una sèrie d'hipòtesis recollides prèviament mitjançant una enquesta, es duen a terme tot d'experiments que aportin dades objectives, les quals els permetin arribar a unes conclusions que donin resposta a la pregunta plantejada. Durant el taller es demostra:

- Que l'ombra d'un pal pot actuar a la vegada de termòmetre i de brúixola.
- Que l'òrbita de la Terra al voltant del Sol és més “circular” que “el·líptica”.
- Per què l'eclipsi total de Sol és anular.
- I, no cal dir, per què a l'estiu fa calor?

I tot això utilitzant eines que tots tenim a l'abast!

Ha anat a càrrec de Florenci Pla, professor d'universitat i divulgador científic.

4.22.2.1. Assistència i valoració

Escoles	Assistència
Col·legi Sagrada Família	30 alumnes
Escola Andorrana de segona ensenyança d'Encamp	125 alumnes
Colegio Español María Moliner	60 alumnes
Col·legi Sant Ermengol	60 alumnes
Total	275 alumnes

Hi han assistit 245 alumnes. La valoració ha estat positiva.

4.23. Tots som programadors

Aprendre a aprendre, el sentit de la iniciativa i l'esperit emprenedor, les competències socials i cíviques i, per descomptat, la competència digital, la competència matemàtica i les competències bàsiques en ciència i tecnologia són les competències essencials de la programació. En aquest taller els alumnes descobriran que el camp de la programació és més fàcil del que pensaven i ho faran programant.

Els seran, juntament amb un cotxe de joguina, els veritables protagonistes del taller, i comprovaran que sense ser-ne conscients tenen les competències bàsiques de programació.

Durant el taller diferents grups d'alumnes transformaran un cotxe que inicialment no es mou en un cotxe intel·ligent que pot:

- Desplaçar-se
- Encendre/apagar els llums a l'entrada/sortida d'un túnel
- Evitar un obstacle que trobi pel camí
- Aparcar de forma autònoma

4.23.1. Assistència i valoració

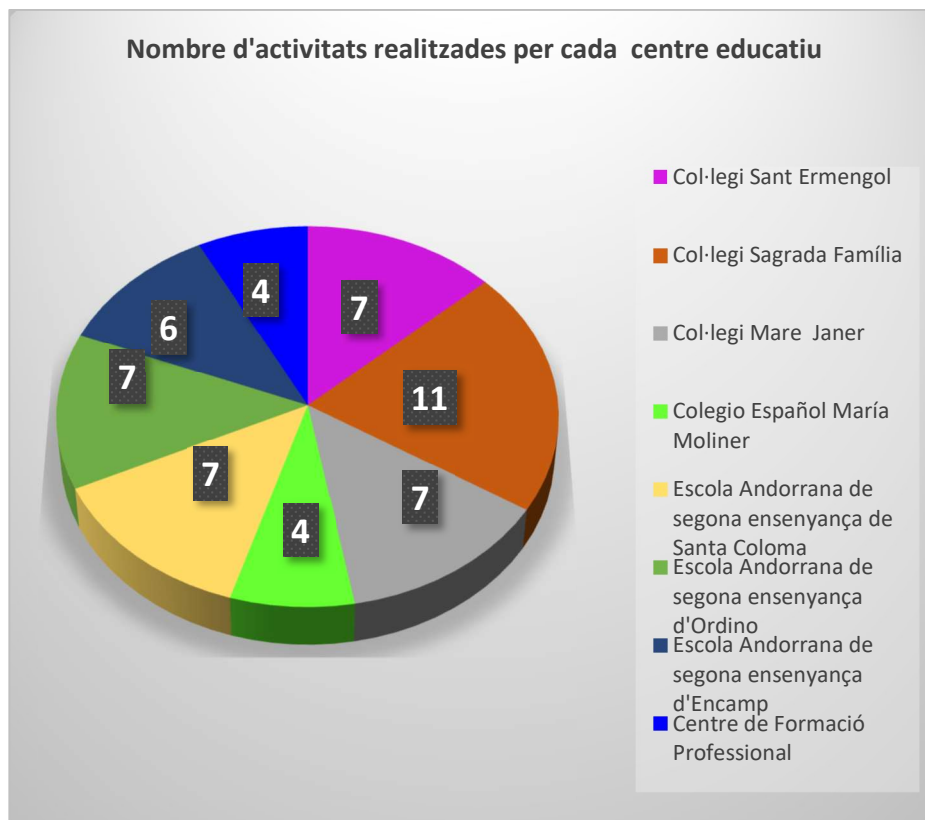
Escola	Dates i assistents
--------	--------------------

Col·legi Sant Ermengol	70 alumnes
Total	70 alumnes

Hi han assistit 70 alumnes. La valoració ha estat positiva.

4.24. Quadre recapitulatiu del nombre d'activitats realitzades per a cada centre educatiu

Escoles	Nombre d'activitats realitzades
Col·legi Sant Ermengol	7 activitats
Col·legi Sagrada Família	11 activitats
Col·legi Mare Janer	7 activitats
Colegio Español María Moliner	4 activitats
Escola Andorrana de segona ensenyança de Santa Coloma	7 activitats
Escola Andorrana de segona ensenyança d'Ordino	7 activitats
Escola Andorrana de segona ensenyança d'Encamp	6 activitats
Centre de Formació Professional	4 activitats

5. Memòria del curs escolar 2025-2026 dels centres educatius de la Xarxa d'Escoles Associades de la UNESCO

La memòria de cada escola se'ns ha de lliurar el 3 de juliol del 2026 i serà objecte d'una memòria específica que penjarem al web de la Comissió Nacional Andorrana per a la UNESCO amb un enllaç a la nostre web.

6. Qüestionari sobre els indicadors sobre l'ODS 4

Hem respost a les preguntes que ens ha adreçat l'institut d'Estadística de la UNESCO sobre l'assoliment de l'ODS 4.

Per a més informació consulteu l'expedient corresponent.

7. Informe 2025 per al Departament d'Estats Units sobre la llibertat religiosa

Cada any el Departament dels Estats Units que tracta els temes de llibertat religiosa formula unes preguntes a cada país. Hem elaborat l'informe d'Andorra.

Per a més informació, vegeu l'expedient corresponent.

8. Informe sobre els drets dels infants de Nacions Unides

Hem revisat el protocol addicional de la Convenció dels drets dels infants.

Per a més informació consulteu l'expedient corresponent.

9. Enquesta sobre la integració de la història i del patrimoni africans en els sistemes educatius nacionals

Aquesta enquesta té per objectiu avaluar l'estat actual d'integració de la història i del patrimoni africans en els sistemes educatius nacionals.

Hem respost a l'enquesta.

Per a més informació consulteu l'expedient corresponent.

5. 9a TROBADA DE JOVES CIENTÍFICS

11 de març del 2026

1. Grau d'assoliment dels objectius

OBJECTIUS	N. A.	A. P.	A.
Fer treballar conjuntament entorn d'un projecte comú docents i alumnes dels tres sistemes educatius i dissenyar activitats al seu voltant			X
Fer conèixer i compartir, si escau, experiències i metodologies didàctiques i pedagògiques al voltant de la ciència			X
Fomentar el gust per la recerca i la creativitat científica, convocant la 9a Trobada de joves científics			X

2. Recursos utilitzats

2.1. Recursos humans i financers

L'organització de la Trobada ha anat a càrrec de l'Àrea amb la col·laboració de la Comissió Nacional Andorrana per a la UNESCO i de FEDA Cultura.

2.2. Recursos financers, interns i externs

FEDA Cultura ha dotat els premis amb 4.200 €, el MRIEU ha aportat 3.612 € i la CNAU 250 € per als premis als millors vídeos.

2.3. Recursos tecnològics

S'han utilitzat els recursos informàtics ordinaris i s'ha penjat tota la informació a la pàgina web d'educació. Consulteu la web per visionar els projectes de cada escola.
Trobada de joves científics (educacio.ad)

3. Metodologia de treball, difusió i temporització de les activitats

3.1. 9a Trobada de joves científics

El Ministeri de Relacions Institucionals, Educació i Universitats i la Comissió Nacional Andorrana per a la UNESCO, amb la voluntat de fomentar el gust per la recerca i la creativitat científica han organitzat la 9a Trobada de joves científics.

Hi podia participar un grup d'alumnes o una classe de:

- Sistema educatiu andorrà: de segon curs de primer cicle de segona ensenyança a segon de batxillerat.
- Sistema educatiu francès: de *4ème* a *terminale*.
- Sistema educatiu espanyol: de segon d'ESO a segon de batxillerat.
- El treball de recerca o l'experiència es pot presentar en català, en espanyol, en francès o en anglès. S'han acceptat quatre projectes per sistema educatiu.

De manera excepcional hi ha participat un grup d'alumnes de *sixième* del Lycée Comte de Foix.

Hi han participat 107 alumnes i 17 professors.

La presentació dels treballs s'ha fet l'11 de març del 2026 al Centre de Congressos d'Andorra la Vella. S'ha atorgat un premi de participació de 300 € per la compra de material científic i un diploma a cada centre educatiu.

A més aquest any s'ha premiat el millor vídeo. L'ha guanyat l'Agora International School Janer (100 €). Hi han hagut dos accèssits pel Colegio Español María Moliner (75 €) i pel Lycée Comte de Foix (75 €).

3.2. Llista de projectes i d'escoles participants

Escoles	Projectes
Lycée Comte de Foix Nom dels alumnes: Isabella Acosta; Edgar Bauza; Inaya Benet; Kassia Besnier; Adam Blanchard; Clémentine Boudon; Júlia Chamayou; Yuriy Dzhindzholiya; Gabriel Etienne; Martina Membrives; Cloé Pereira; Arthur Poydenot; Tom Sales Nivell educatiu: <i>sixième</i>. Professora: Hélène Floriach, professora de física i química	El pas del temps El projecte consisteix a fabricar rellotges d'arena amb objectes quotidians (botella, arena, sèmol, etc.) per tal de mesurar el temps, però no només. Els alumnes intentaran comprendre com fer variar la velocitat de flux (diàmetre d'obertura, naturalesa dels grans, etc.) per obtenir rellotges d'arena de diverses durades.
Escola Andorrana de segona ensenyança d'Ordino Nom dels alumnes: Andrea Subirats; Marc Subirats; Nil Termes; Tom Ryzak; Roc Iriare; Mathias Yadel Choque; Nil Cordd'homme; Gonçalo Cunha Nivell educatiu: alumnes de segona ensenyança	La curvatura de la Terra La idea és llençar un globus meteorològic amb heli capaç de pujar fins a les capes altes de l'estratosfera amb una càmera (GoPro) que registri tota l'ascensió i que ens permeti observar Andorra

Professors: Letícia Garcia i Èric Babià, professors de ciències	des del cel per intentar veure la curvatura de la Terra.
Col·legi Mare Janer Nom dels alumnes: Ada Brescó; Jorge Carreras; Pol Lacambra; Gerard Pacheco; Pol Serrano; Àlex Soto; Ainhoa Tomàs; Roc Ballesté; Ivan Domínguez; Marc Montraveta; Albert Osorio; Gil Reig; Sürya Subilibia; Janna Torres; Joel Da Costa; Hector Ferreira; Eloi Gil; Aitor Hortal; Xavier Sabat; Mireia Sánchez; Laia Solé; Ingrid Soguero; Nerea Tomàs Nivell educatiu: quart d'ESO Professora: Xell Camps, professora de biologia	L'adaptació al canvi climàtic de fauna autòctona d'Andorra Els alumnes presentaran adaptacions al canvi climàtic de la fauna autòctona d'Andorra (isard, tritó pirinenc, perdiu blanca, gall de bosc, talpó, marta, guineu, etc.). Com s'està modificant el seu hàbitat? Quines adaptacions fisiològiques i/o morfològiques han de dur a terme per sobreviure? Hi ha la possibilitat que s'extingeixi alguna espècie d'aquestes per culpa del canvi climàtic? Ho descobrirem en el projecte.
Col·legi Sant Ermengol Nom dels alumnes: Cleo Orobitg; Clara Sampietro; Berta Alcázar; Isona Cuen; Manel Farràs; Olívia Rodríguez Nivell educatiu: tercer d'ESO (aprenentatge i servei) Professors: Núria Turmo, Jordi Joval, Lourdes Cirera i Anna Pla, professors de ciències i de l'assignatura aprenentatge i servei	Hotels d'insectes Aquest projecte educatiu, emmarcat en la matèria d'aprenentatge i servei, té com a finalitat sensibilitzar l'alumnat sobre la importància dels insectes, especialment dels pol·linitzadors, i fomentar el respecte i la cura dels espais verds de l'escola. A partir d'un treball de recerca guiada, l'alumnat ha investigat el rol ecològic dels insectes i les causes de la seva disminució. Posteriorment, ha aplicat aquests coneixements mitjançant el disseny d'un hotel d'insectes, destinat a l'hort escolar, utilitzant materials naturals com canyes, troncs, palla o pinyes, i identificant els insectes que s'hi poden allotjar. El projecte afavoreix la biodiversitat, contribueix a la millora dels espais verds del centre i promou valors com la sostenibilitat, la responsabilitat i el treball en equip, convertint l'alumnat en protagonista actiu de la cura.

Colegio Español María Moliner Nom dels alumnes: Isabel Tello; Sofia Protasov; Andrija Kasalica; Ciro Tomás; Pau Carmona; Yeghner Cuadros; Aitor Miquel; Sergio Jiménez; Jeison Ali Martínez; Marcos Bustamante Nivell educatiu: quart d'ESO Professores: Rosa Tomàs, professora de física i química i Circe Gómez, professora de biologia	L'eficàcia dels protectors solars El factor de protecció solar (FPS) indica fins on el bronzejador absorbeix les radiacions solars que poden ser perjudicials. La investigació compara els factors de protecció solar de bronzejadors naturals, de farmàcia, de marca blanca, mitjançant un assaig, amb les bases següents: 1. Bases teòriques 2. Obtenció d'un paper sensible a la llum 3. Obtenció d'un bronzejador solar 4. Experiment 5. Conclusions
Escola Andorrana de segona ensenyança de Santa Coloma Nom de l'alumna: Lúcia Martínez Nivell educatiu: tercer de segona ensenyança Professora: Sònia Gutiérrez, professora de ciències físiques i de la natura	El misteri dels perfums que perduren Es presentarà el projecte integrador que l'alumna ha estat realitzant a l'escola. Es tracta d'un treball de cerca i investigació sobre la composició dels perfums i les molècules que poden influir en la durabilitat d'una fragància.
Col·legi Sant Ermengol Nom de les alumnes: Laia Donene; Jana Haro; Ares Ballester; Aina Galceran Nivell educatiu: segon de batxillerat Professora: Lourdes Cirera, professora de biologia	Arquitectura microbiana Aquesta exposició presenta una selecció de virus i bacteris construïts en maquetes pels alumnes de batxillerat. Cada maqueta mostra l'estructura detallada d'aquests éssers cel·lulars i acel·lulars, i permet visualitzar-ne la complexitat i les peculiaritats. Les maquetes s'acompanyen d'una fitxa tècnica amb les característiques més rellevants de cada microbi, incloent-hi la morfologia, la funció i la importància en la biologia i la salut. Aquesta iniciativa combina coneixement científic i creativitat, oferint una mirada directa i educativa al món invisible dels microorganismes.
Lycée Comte de Foix Nom dels alumnes: Jana Bardera i Maximo Oddone	Una història geològica del mar Mediterrani

Nivell educatiu: <i>Terminale</i> Professor: Christian Dauch, professor de ciències de la vida i de la Terra	El mar Mediterrani presenta una geologia complexa. S'ha estudiat des de l'antiguitat i ha contribuït amb escreix al desenvolupament de la geologia. Hi ha moltes dades que hi fan referència. És l'espai oceànic que es coneix millor a la Terra. Com podem veure-hi més clar en tanta complexitat documental i geològica? En el nostre projecte ho hem intentat plasmar des del seu origen, fa 240 milions d'anys, fins al seu estat actual.
Lycée Comte de Foix Nom dels alumnes: Selena Bellocq i Mònica Marques Nivell educatiu: <i>Terminale</i> Professor: Christian Dauch, professor de ciències de la vida i de la Terra	El canvi del cos humà amb l'aigua i l'altitud El projecte consisteix a intentar explicar com i perquè el cos humà canvia en funció de les situacions amb les que es troba com poden ser l'aigua i l'altitud.
Agora International School Andorra Nom dels alumnes: Elliot Moreno; Matias Araujo; Jaime Ruiz Nivell educatiu: quart d'ESO Professor: Carlos Moreno, professor de ciències	El paper dels pigments com a punt de trobada entre la química i la història de la ciència Aquest projecte explora el paper dels pigments com a punt de trobada entre la química i la història de la ciència. Mostrem com els pigments han acompanyat l'ésser humà des de l'antiguitat fins a l'actualitat. A través de l'estudi dels pigments naturals i sintètics analitzem les propietats químiques, la seva estructura molecular i els processos que permeten que absorbeixin i reflecteixin la llum generant color. Contextualitzem històricament els pigments en l'art, la ciència i la tecnologia, destacant com el seu descobriment i la seva evolució van impulsar avenços en la pintura, la medicina, la indústria i la química moderna. Des dels pigments minerals utilitzats en les primeres civilitzacions fins als components sintètics desenvolupats als laboratoris s'evidencia l'estreta relació entre el coneixement científic, el desenvolupament tecnològic i l'expressió cultural.

Colegio Español María Moliner Nom dels alumnes: Berta Amat; Jan Alastair Guzmán; Lucrecia Massucco; Vera Pineda; Nerea Sánchez; Aleksei Volnevich; Isaac Ferreira Nivell educatiu: primer de batxillerat Professor: Francisco Rojas, professor de física i química	La ploma de calamar: el tesor que amaga Es tracta del reciclatge i la reutilització de residus d'origen alimentari, amb la finalitat d'obtenir un nou producte amb un alt valor afegit, i de l'àmplia aplicació que té en els camps de la bioquímica i la medicina, per les seves especials característiques fisicoquímiques, bacteriològiques i fungicides.
Col·legi Sagrada Família Nom dels alumnes: Laia Rogel; Adriana Cañada; Oriol Martí; Ruben Freitas; Teo Cayetano; Ainhoa da Silva, Íker Viña; Biel Alves; Arnau Vallès; Melissa López; Èric Marcos. Nivell educatiu: quart d'ESO Professor: Emili Vergés, professor de ciències	Els tardígrads Els alumnes han desenvolupat un mètode d'aïllament i observació dels tardígrads. Són uns animals microscòpics petits i aquàtics, tenen vuit potes, estan segmentats i tenen una cutícula que muden regularment. Els alumnes explicaran les increïbles capacitats d'aquests éssers vius a través dels vídeos que han creat.
Escola Andorrana de segona ensenyança de Santa Coloma Nom de l'alumna: Xènia Monter Nivell educatiu: tercer curs de segona ensenyança Professora: Sònia Gutiérrez, professora de ciències físiques i de la natura	El rastre invisible dels medicaments Es tracta d'un projecte de divulgació científica per conscienciar l'alumnat sobre l'impacte que tenen els medicaments en la salut de les persones i en el medi ambient quan no s'eliminen de forma correcta. A través d'aquest treball descobrirem quin recorregut fan els medicaments de la nostra farmaciola, com arriben al medi ambient i quins efectes negatius poden provocar a diferents nivells.

Escola Andorrana de segona ensenyança d'Encamp Nom dels alumnes: Erika Moreira; Laia Armengol; Maria Jose Rincón; Dani Silva; Pedro de Sousa; Thiago Valdes Nivell educatiu: tercer i quart de segona ensenyança Professor: Toni Puigdemasa, professor de ciències de la natura	Estudi estadístic comparatiu i explicatiu de les creences intergeneracionals Estudi estadístic comparatiu i explicatiu de les creences intergeneracionals d'una població educativa. Des de la Comissió Científica Escolar STEAM, hem volgut estudiar les creences dins del nostre centre i del nostre país i donar-les a conèixer a la Trobada de joves científics.

La valoració és molt positiva. Professors i alumnes estan agraïts d'haver pogut intercanviar els projectes amb els altres centres educatius inscrits a la trobada.

Aquest projecte tindrà continuïtat l'any vinent.

6. XXV JORNADA DE LES CIÈNCIES

“L'alimentació”

1. Grau d'assoliment dels objectius

OBJECTIUS	N. A.	A. P.	A.
Fer treballar conjuntament entorn d'un projecte comú docents i alumnes dels tres sistemes educatius i dissenyar activitats al seu voltant			X
Fer conèixer i compartir, si escau, experiències i metodologies didàctiques i pedagògiques ja experimentades en cada un dels sistemes			X
Afavorir l'intercanvi intercultural a través de les llengües (la llengua com a expressió d'una cultura). Treballar en català, en francès i en castellà			X

2. Recursos utilitzats

2.1. Recursos humans

L'organització de les activitats ha anat a càrrec de l'Àrea.

2.2. Recursos tecnològics

S'han utilitzat els recursos informàtics ordinaris.

2.3. Recursos financers

S'ha disposat d'una partida específica de 3.800 € per dur a terme la jornada.

3. Metodologia de treball, difusió i temporització de les activitats

3.1. XXIV Jornada de les ciències “L'alimentació”, 22 d'abril del 2026

És un projecte ben consolidat, ja que aquest curs escolar ha tingut lloc la XXV Jornada. Hi participen els alumnes de primer de batxillerat dels tres sistemes educatius. El tema triat enguany pels professors ha estat “L'alimentació”. La jornada consta, d'una banda, d'uns tallers en què els alumnes i els professors de cada sistema educatiu treballen conjuntament –taller de matemàtiques, de biologia, i de química, i de l'altra, d'una conferència impartida per un prestigiós especialista en el tema escollit i d'un esmorzar per a tots els participants.

Hi han participat 106 alumnes (25 de Sant Ermengol; 28 de l'Escola Andorrana de batxillerat; 30 del Lycée Comte de Foix i 25 del Colegio Español María Moliner) i 11 professors.

3.2. Tallers de la XXV Jornada de les ciències

3.2.1. Tallers de matemàtiques

3.2.1.1. Taller “Menja bé, viu millor”

Professora: Montse Muñoz, professora de matemàtiques. Escola Andorrana de batxillerat

“Menja bé, viu millor” és un joc de taula educatiu en què cada alumne es converteix en un nutricionista que gestiona la dieta d’una població durant deu setmanes. A cada torn, els participants trien aliments, analitzen com els esdeveniments setmanals afecten la salut — com ara una setmana d’exàmens, una onada de calor o una festa major— i calculen la probabilitat total de millora.

L’objectiu és aconseguir la millor salut possible mitjançant conceptes de probabilitat i justificant les pròpies decisions amb un raonament matemàtic.

És un joc competitiu, àgil i reflexiu, que combina matemàtiques aplicades, hàbits saludables i una presa de decisions informada.

3.2.1.2. Taller “L’atzar nutrimatemàtic”

Professors: Joan Alfaro i Carmen Martínez, professors de matemàtiques. Col·legi Sant Ermengol i Colegio Español María Moliner

En aquest taller s’ha analitzat el concepte d’IMC, índex de massa corporal, que, com tots sabem, és la relació entre l’alçada del nostre cos i el quadrat del seu pes. És un paràmetre que cal tenir en compte per cuidar els hàbits alimentaris, ja que, si supera el 30%, el cos està en risc de salut. També és perillós que baixi del 18,5%.

L’IMC depèn principalment del pes i del que mengem; per tant, es pot controlar, però en aquestes jornades hem vist si l’atzar o circumstàncies alienes a la nostra voluntat influeixen de manera positiva o negativa en aquest índex. Hem jugat al joc de l’oca, en què les caselles se centren a mantenir l’IMC dins dels paràmetres saludables, que oscil·len entre el 18,5 i el 30%.

3.2.2. Tallers de biologia

3.2.2.1. Taller “Menjar: entre la necessitat vital i el desig”

Professora: Virginie Govignon, professora de ciències de la vida i de la Terra. Lycée Comte de Foix

El taller ha tractat les motivacions que ens empenyen a menjar, entre la necessitat vital i el desig. Hem proposat diverses manipulacions que il·lustren la noció d’*apetència alimentària* i que tenen com a objectiu posar en evidència diversos factors que intervenen en les nostres eleccions alimentàries. Després s’ha realitzat un joc de rol que permet als alumnes explorar els seus propis mecanismes de decisió sense ser moralitzats.

La primera activitat proposada va ser escollir els criteris per triar un tipus de iogurt. Seguidament s’ha fet el reconeixement dels diversos sabors, amb el nas tapat i destapat i amb els ulls embenats. S’han localitzat les zones de la llengua implicades en el reconeixement dels gustos. Hem posat en evidència l’existència d’un llindar de percepció del gust dolç i finalment s’ha determinat el contingut d’una solució *misteriosa* mitjançant la vista, l’olor i el gust.

En la segona part del taller s’ha dut a terme un joc de rol. En grups de tres o quatre alumnes, s’han posat en la pell d’un adolescent fictici que pren decisions alimentàries en diferents situacions de la vida quotidiana. Cada decisió té efectes sobre l’energia, els desitjos futurs,

el microbioma i la salut a llarg termini. L'objectiu és comprendre que els desitjos alimentaris són el resultat d'interaccions biològiques, psicològiques i ambientals. No hi ha decisions bones o dolentes, sinó només efectes diferents, i la repetició d'una mateixa elecció sota l'efecte de l'estrès pot crear un hàbit, i després una addicció (disminució de la flexibilitat). El microbioma influeix en els desitjos futurs. S'ha mostrat que els desitjos d'avui influeixen en la salut de demà.

3.2.2.2. Taller 4 “Aprofundim en les intoleràncies”

Professors: Marc Esquerré, professor de química i de ciència i societat i Eloi Pereira, professor de biologia i de ciència i societat. Escola Andorrana de batxillerat

En aquest taller, l'alumnat aprofundeix en les causes i els mecanismes biològics de les intoleràncies alimentàries a través de l'experimentació pràctica. Se centren principalment en la intolerància a la lactosa i al gluten, i s'ha dividit la sessió en tres blocs:

1. La lactosa: anàlisi de la diferència de composició entre la llet amb lactosa i sense, i estudi del paper clau de l'enzim lactasa en la metabolització d'aquests substrats. Avaluació del rendiment d'aquest enzim sotmetent-lo a condicions experimentals.
2. El gluten: mitjançant tècniques d'identificació de biomolècules (com el biuret o el Lugol), detecció dels nutrients presents en diversos tipus de farines. Això permet entendre per què les persones celíaques poden consumir certs cereals i d'altres no. Posteriorment, simulació de la tècnica ELISA per comprendre la resposta immunitària que es desencadena en la celiaquia.
3. Fermentacions: simulació de la reacció fisiològica d'una persona intolerant quan ingereix un aliment que no pot processar. Es fa recreant tres condicions (control, sucre i edulcorant) per observar-ne els resultats, a partir de la producció del CO₂ que alliberen els bacteris durant la fermentació.

3.3.1. Tallers de química

3.3.1.1. Taller “Gelificacions en l'alimentació: esferificacions”

Professors: Victòria Gros, professora de física i química. Col·legi Sant Ermengol. Circe Gómez, professora de biologia i Francisco Rojas, professor de física i química. Colegio Español María Moliner

Al taller de química s'han dut a terme dos activitats diferents.

Gelificacions en el sector alimentari. S'han proposat dos tipus de gelificacions, aplicables al sector alimentari i que es poden menjar.

1. Gelificació per coagulació del biopolímer utilitzat. Es treballa amb diversos colors i sabors per mostrar les possibilitats d'aquesta tècnica.

Gelificació per entrecreuament del biopolímer utilitzat. Igual que en el cas anterior, es treballa amb colors i sabors per mostrar les possibilitats d'aquesta tècnica. En ambdós casos, es proposa un determinat additiu que compleixi els requisits fisicoquímics necessaris per afavorir la coagulació o l'entrecreuament, respectivament, perquè quedi tancat a l'interior de les esferes formades.

2. Estudi de la cinètica de descomposició química de l'àcid ascòrbic (vitamina C) en diferents condicions de temperatura i concentració del factor estudiat. Avaluació del temps d'exposició.

3.3.1.2. Taller “Els caramels: un condensat de química”

Professors: Éric Lafitte i Stéphane Sébah, professors de física i química. Lycée Comte de Foix

Un caramel està fet de sucre, gelificant, aromes i colorants. Mitjançant models moleculars, realitzarem molècules de glucosa, fructosa i sacarosa. Hem estudiat un o dos gelificants per entendre com es pot passar d'un estat líquid a una textura de gel. Els alumnes del taller s'han interessat en la formació d'una aroma mitjançant esterificació. Després, els alumnes han fet una pràctica de creació de caramels. S'ha acabat amb un joc de preguntes i respostes tot fent una degustació de caramels.

3.3. El conferenciant i les conferències

3.3.1. El conferenciant

José Miguel Mulet és llicenciat en química i doctor en bioquímica i biologia molecular per la Universitat de València. Va fer una estada postdoctoral de tres anys a la Universitat de Basilea (Suïssa). Actualment és catedràtic de biotecnologia a la Universitat Politècnica de València (UPV) i dirigeix una línia d'investigació a l'Institut de Biologia Molecular i Cel·lular de Plantes, centre mixt del Consell Superior d'Investigacions Científiques i la Universitat Politècnica de València, on tracta de desenvolupar plantes tolerants a la sequera o a la salinitat. Té nombroses publicacions científiques, patents i algun premi. Paral·lelament a la tasca acadèmica i investigadora, desenvolupa una àmplia activitat com a divulgador científic. És autor del llibre *Comer sin miedo*, del qual s'han venut més de 20.000 exemplars, i de nou obres més. El seu últim llibre és *Comemos lo que somos*. Escriu la secció “Ciencia sin ficción” a *El País Semanal* i “Fotogrames de ciència” a la revista *Métode*. També col·labora en programes de ràdio. És un conferenciant habitual sobre temes relacionats amb l'alimentació o la biotecnologia. El seu compte de X és un dels que tenen més seguidors d'un científic en actiu de parla hispana (@jmmulet).

3.3.2. La conferències

3.3.2.1. Conferència per als alumnes: “Biotecnologia en el menjar”

Des de l'origen de l'agricultura hem emprat la biotecnologia per transformar totes les plantes i els animals que mengem. Fa uns anys l'alimentació i els transgènics van esdevenir un dels debats científics per excel·lència. I recentment ha aparegut el mètode CRISPR. La manipulació genètica dels aliments és avui un dels tabús més importants en la nostra societat. Els grups ecologistes han organitzat campanyes contra els aliments modificats genèticament i contra les seves suposades conseqüències negatives per a la salut. Però algú s'ha preguntat quins són els beneficis dels transgènics i de la biotecnologia en els avenços científics aplicats a l'alimentació? Què opinen els científics sobre aquest tema? En la xerrada parlarem de com la biotecnologia ha modificat el que mengem i de com ho seguirà fent en el futur.

Assistents: 105 alumnes, 12 professors i 6 autoritats educatives (Total: 123 persones).

3.3.2.2. Conferència per al públic: “Per què mengem el que mengem?”

“Som allò que mengem”, diem col·loquialment per expressar que la base de la nostra societat és l'alimentació. Això no obstant, el menjar, més enllà de ser imprescindible per a la supervivència, és el reflex de la nostra història i cultura mil·lenàries, per la qual cosa cada plat amaga una tradició i cada sabor representa un moment únic de la humanitat. La nostra dieta com a col·lectiu n'és el resultat, per això més aviat “mengem el que som”. En la xerrada parlarem de la història de l'alimentació des dels orígens fins als nostres dies per

entendre com els humans ens hem relacionat amb el menjar al llarg dels segles i, per tant, com hem arribat a adquirir la cultura alimentària que hem heretat.

Assistents: 52 persones.

3.4. Calendari de reunions

21 d'octubre del 2025

11 de desembre del 2025

6 de febrer del 2026

3 de març del 2026

19 de juny del 2026

4. Valoració i continuïtat del projecte

Els professors valoren positivament la continuïtat del projecte.

7. DINOVENES ACTIVITATS D'HUMANITATS

“L'adolescència”

1. Grau d'assoliment dels objectius

OBJECTIUS	N. A.	A. P.	A.
Fer treballar conjuntament entorn d'un projecte comú docents i alumnes dels tres sistemes educatius i dissenyar activitats al seu voltant		X	
Fer conèixer i compartir, si escau, experiències i metodologies didàctiques i pedagògiques experimentades en cada un dels sistemes			X
Afavorir l'intercanvi intercultural a través de les llengües (la llengua com a expressió d'una cultura). Treballar en català, francès, castellà i anglès			X

2. Recursos utilitzats

2.1. Recursos humans

L'organització de les activitats ha anat a càrrec de l'Àrea.

2.2. Recursos tecnològics

S'han utilitzat els recursos informàtics ordinaris.

2.3. Recursos financers

S'ha disposat d'una partida específica de 2.502 € per organitzar la jornada.

3. Metodologia de treball, difusió i temporització de les activitats

3.1. Dinovenes Activitats d'humanitats “L'adolescència”: 25 de març del 2026

Les primeres activitats d'humanitats es van iniciar el curs escolar 2007-2008. Hi participen els alumnes de primer de batxillerat dels tres sistemes educatius que conviuen a Andorra. Les activitats es proposen crear situacions pedagògiques que posin en relleu les humanitats com un espai de construcció de l'esperit crític. S'estructuren en tallers en què els alumnes i els professors dels tres sistemes educatius treballen plegats durant tot un matí; també s'ofereixen dos conferències (una per als alumnes durant el matí i una altra d'oberta al públic al vespre), impartides per un especialista de prestigi en el tema escollit. Professors de les diverses assignatures participen en l'organització de les activitats d'humanitats, que pretenen, d'una banda, dinamitzar les assignatures de llengua, literatura,

ciències socials i filosofia, per desvetllar l'esperit crític dels joves i, d'altra banda, permetre a professors i alumnes dels tres sistemes educatius de treballar plegats, de compartir experiències educatives i de conviure durant tot un dia. El tema escollit aquest curs ha estat el de l'adolescència.

Hi han participat 102 alumnes (26 del Lycée Comte de Foix; 26 de l'Escola Andorrana de batxillerat, 27 del Col·legi Sant Ermengol i 23 del Colegio Español María Moliner) i 10 professors.

3.2. Els tallers de les Dinovenes Activitats d'humanitats

3.2.1. Taller 1. “Els senyals d'una bona amistat”

Professors: Lidia Monge, professora de francès i de castellà i Patrick Chávez, professor de llengua castellana. Col·legi Sant Ermengol

“Els senyals d'una bona amistat” és un taller pensat per convidar els participants a reflexionar sobre els elements que configuren una amistat autèntica. A partir d'un vídeo inspirador i d'un treball cooperatiu en grups, els alumnes elaboren pancartes creatives i petites exposicions que representen les emocions i els valors vinculats a cada senyal d'una bona amistat. L'activitat culmina amb presentacions dinàmiques i un crit d'equip que reforça el sentiment de cohesió. El taller busca oferir una experiència significativa, visual i participativa, que ajudi a reconèixer i valorar els vincles positius.

3.2.2. Taller 2. “L'amistat que ens fa créixer”

Professores: Mònica Sánchez, professora de literatura universal i castellà; Maria Pubill, professora d'història i història de l'art i Mercè Vázquez, professora de sociologia i geografia. Escola Andorrana de batxillerat

Aquest taller convida els alumnes a explorar què significa realment l'amistat i com afrontar-ne els conflictes amb maduresa i empatia. A partir del visionament d'una escena d'*Els avantatges de ser un marginat*, els participants reflexionen sobre les seves pròpies experiències i treballen en grups la dinàmica “El dilema exprés”, en què analitzen situacions de desavinences o malentesos entre amics i exploren diferents maneres de reaccionar, distingint entre la resposta impulsiva i la que afavoreix una amistat més sana. La sessió culmina amb “La recepta de l'amistat”, una activitat creativa i simbòlica en què cada grup formula, amb humor i sensibilitat, els ingredients essencials que fan possible una amistat sincera i que ajuda a créixer.

3.2.3. Taller 3. “Amistat, solitud i comunicació: l'art d'escoltar-nos”

Professors: Silvia Folguera, professora de geografia i història; Luis Martínez, professor de llengua castellana i Carmen Torrado, professora de filosofia. Colegio Español María Moliner

Vivim saturats de missatges, però empobrits en conversa. El taller proposa una reflexió i experiència vivencial sobre com la solitud ens permet escoltar-nos, l'amistat ensenya a escoltar l'altre, i la verdadera comunicació és l'espai intermedi on ambdós es troben. En aquest taller reflexionem plegats sobre frases que relacionen soledat i amistat. Seguidament redactem una carta a un amic o una amiga perquè de vegades guardem en silenci coses que mai hem expressat com: la gratitud, el perdó, l'admiració, la tendresa i fins i tot l'enuig. Per cloure el taller fem un exercici d'escolta activa.

3.2.4. Taller 4. “L’amistat en llum: reflexions i creacions”

Professors: Roser Calvo, professora de català i Pierre Célié, professor d’economia. Lycée Comte de Foix

El taller té com a objectiu explorar la noció d'*amistat* mitjançant la reflexió, el diàleg i la creació col·lectiva. S’inicia amb la presentació dels objectius i continua amb una fase de reflexió a partir de fragments del curtmetratge *Rabbit and Deer*, que serveixen de base per identificar emocions, formular preguntes i debatre sobre què és una amistat vertadera, les diferències entre amics i la gestió dels conflictes. Les idees que sorgeixen les recollim conjuntament i donem pas a una activitat creativa, l'arbre de l'amistat, en què cada alumne aporta valors o accions que reforcen els vincles. El taller es clou amb un retorn col·lectiu i un missatge final que destaca que l'amistat es construeix activament i que pot superar diferències i és fonamental per a la cohesió social.

3.3. La conferenciant i les conferències

3.3.1. La conferenciant

Sara Desirée Ruiz és diplomada en educació social per la Universitat de Girona, postgraduada en disseny i gestió de programes educatius en el lleure juvenil, i màster en psicoteràpia i teoria de l'aferament per la mateixa Universitat. L'any 2025 va ser guardonada amb el premi Alumni de la Universitat de Girona al compromís social. Està especialitzada en adolescència i ha treballat durant 27 anys amb persones adolescents. Des de fa més de quinze anys, dissenya i gestiona projectes socioeducatius adreçats a aquest col·lectiu, alguns dels quals han estat premiats. En els darrers anys, ha orientat la seva tasca professional a l'atenció i l'acompanyament socioeducatiu de famílies amb adolescents. Des de la seva comunitat d'Instagram, que actualment supera les 244.000 persones, treballa per sensibilitzar socialment sobre l'adolescència. És autora *best-seller* dels títols següents: *El dia que la meva filla em va dir zorra: Claus per educar en l'adolescència*, amb l'Editorial Toromítico-Almuzara; *Et necessita encara que no ho sembli: recursos per acompanyar adolescents i potenciar-ne l'autoestima*, amb l'Editorial Grijalbo; *El que deixen les mares*, amb l'Editorial Planeta; i *En aquesta casa mano jo, i punt: Com establir i comunicar límits sans a l'adolescència*, també amb l'Editorial Grijalbo.

L'any 2020, a l'inici de la pandèmia, com a resposta a la necessitat de les famílies d'acompanyar en aquesta etapa, va inaugurar un grup d'ajuda mútua internacional per acompanyar el dia a dia de famílies amb adolescents, que continua actiu actualment. El seu blog va ser reconegut l'any 2020 com el millor blog en la categoria d'adolescència als premis nacionals Madresfera, i el projecte de mentoria social que va coordinar al barri del Raval, a Barcelona, per a adolescents en situació de vulnerabilitat va rebre el premi nacional Educaweb.

3.3.2. Les conferències

3.3.2.1. Conferència per als alumnes: “Les amistats a l'adolescència: cuidar-nos, entendre'ns i posar límits”. Centre de Formació Professional

Aquesta conferència està pensada específicament per a adolescents i adapta el contingut, el llenguatge i el ritme a la seva etapa vital. L'objectiu és oferir un espai segur, proper i participatiu per parlar de les amistats des de la pròpia experiència. La sessió comença explicant, de manera entenedora, què els està passant en aquesta etapa: per què les emocions són tan intenses, per què el grup d'amistats és tan important i per què, de

vegades, les relacions poden fer mal. Aquesta explicació ajuda a normalitzar vivències habituals i a reduir la culpa o la confusió.

A partir d'aquí, es treballa com són les amistats a l'adolescència: la necessitat de sentir l'acceptació del grup, la pressió del grup, els conflictes, els canvis d'amistats, els secrets, la gelosia, les exclusions i el paper de les xarxes socials. Es fa un èmfasi especial a identificar com se senten dins d'una relació i a diferenciar entre relacions que aporten benestar i relacions que generen malestar o inseguretat.

La conferència inclou exemples quotidians i situacions reals perquè l'alumnat pugui reconèixer-se en els continguts. Es treballen habilitats pràctiques com la comunicació assertiva, la gestió dels conflictes, la presa de decisions, la regulació emocional i les estratègies de protecció davant la pressió del grup o situacions que fan que els adolescents se sentin malament. També es reforça la importància de demanar ajuda a persones de confiança quan una relació esdevé difícil, així com el dret a posar límits i a cuidar-se dins dels vincles.

Assistència: 102 alumnes, 10 professors i 6 autoritats educatives.

3.3.2.2. Conferència per al públic: “Acompanyar les amistats a l'adolescència: entendre, detectar i sostenir”. Sala d'actes de MoraBanc.

Aquesta conferència ofereix una mirada rigorosa i accessible sobre el paper central que tenen les amistats durant l'adolescència i sobre com les persones adultes poden acompanyar aquest procés de manera prudent, respectuosa i protectora. La sessió s'inicia amb una explicació clara de com el desenvolupament cerebral i hormonal propi de l'adolescència influeix en la manera com les persones adolescents es vinculen, prenen decisions, gestionen les emocions i es relacionen amb el grup d'iguals. Aquest marc permet entendre per què les amistats adquireixen una intensitat especial, per què poden ser canviants i per què generen tant benestar com malestar. Després, s'analitzen les principals característiques i dinàmiques de les relacions d'amistat a l'adolescència: la necessitat de pertinença, la influència del grup, la construcció de la identitat, la gestió dels conflictes, la lleialtat, els secrets, la gelosia, la pressió de grup i l'impacte de les xarxes socials. Es diferencia entre relacions segures i relacions no segures, posant l'accent en els indicadors que permeten detectar situacions de risc sense caure en el control excessiu ni en l'alarmisme. La conferència incorpora també una classificació dels tipus de relacions que conviuen en aquesta etapa (amistats, parelles, relacions familiars, relacions acadèmiques, extracurriculars i en línia), així com les situacions més habituals que es poden donar en cadascun d'aquests àmbits. Finalment, es presenten estratègies concretes d'acompanyament adult basades en l'observació, la validació emocional, la informació ajustada a l'edat i l'estimulació del diàleg. Es treballa com posar límits, com comunicar preocupacions, com intervenir quan cal i com afavorir la regulació emocional, sempre des d'un model d'acompanyament prudent que protegeixi el vincle i promogui relacions saludables.

Assistència: 53 persones.

3.4. Calendari de reunions

20 d'octubre del 2025

15 de desembre del 2025

24 de febrer del 2026

11 de maig del 2026

4. Valoració i continuïtat del projecte

Els professors valoren positivament la continuïtat del projecte.

8. ENSENYAMENT DE LA LLENGUA I LA CULTURA PORTUGUESES A LES ESCOLES D'ANDORRA

I

CONVENI DE COOPERACIÓ EDUCATIVA AMB LA REPÚBLICA PORTUGUESA

1. Grau d'assoliment dels objectius

OBJECTIU	N. A.	A. P.	A.
Vetllar per la implantació efectiva de l'ensenyament de la llengua i la cultura portugueses a les escoles d'Andorra		X	

2. Recursos utilitzats

2.1. Recursos humans

Enguany, l'ensenyament de la llengua i la cultura portugueses a les escoles d'Andorra ha estat impartit per dos professors (ensenyament paral·lel).
Hi ha també un docent al Lycée Comte de Foix que depèn directament del centre (ensenyament integrat).

L'equip l'ha coordinat la Sra. Filipa Soares, coordinadora de l'ensenyament de la llengua i la cultura portugueses a Espanya i Andorra.

3. El curs escolar 2025-2026

3.1. Històric

El 15 de novembre del 2000 es va signar el Conveni de cooperació educativa entre el Principat d'Andorra i la República Portuguesa on es fixava entre altres que:

- Els infants portuguesos residents al Principat d'Andorra podien rebre un ensenyament de la llengua portuguesa en el marc de l'estructura educativa establerta a Andorra a primera ensenyança de conformitat amb les condicions següents:
- Ha de tenir un caràcter voluntari i gratuït.
- S'ha de realitzar fora de l'horari lectiu i en un règim d'una hora setmanal.
- S'ha d'impartir a primera ensenyança/primària a partir del segon cicle (vuit anys per aquells alumnes escolaritzats al país que ho desitgin).
- El Govern portuguès s'ha de fer càrrec del cost d'aquests ensenyaments.
- El Govern d'Andorra ha d'adoptar les mesures necessàries perquè es lliuri el permís de sojorn i treball a tot el personal encarregat de la docència, com també als cònjuges, i als ascendents i descendents en primer grau que hi convisquin, per un període de temps igual al de la durada de les seves funcions a Andorra.

Les classes de llengua i cultura portugueses es van iniciar a les escoles dels tres sistemes educatius el mes de març del 2001. Durant 25 anys ambdós parts han anat treballant per millorar la seva implementació.

En el transcurs dels anys han sobrevingut algunes modificacions *de facto* en l'ensenyament de la llengua i la cultura portugueses que són:

- Es continua impartint a la primera ensenyança, però a partir dels sis anys.
- Es fan dos hores de classe i no una com està escrit al Conveni.
- S'imparteixen classes per a alumnes de segona ensenyança.
-

Per desplegar i donar seguiment al Conveni, hi ha hagut dos Comissions Mixtes (8-01-2002 i 13-03-2002) i set Comissions Tècniques (09-01-2000; 20-10-2003; 22-11-2006; 9-10-2008; 24-04-2009; 20-04-2010 i 10-09-2010). D'ençà el 2010 no hi ha hagut cap més reunió de la Comissió Tècnica i de la Comissió Mixta.

3.2. El pagament de la matrícula

El dia 12 de març del 2013 l'estat portuguès va aprovar un decret conjunt del Ministeri d'Educació i del Ministeri d'Hisenda i d'Afers Estrangers de Portugal (*Portaria nº 102/2013*) en el qual es va publicar que a partir del mes de setembre del 2013, s'aplicarien les taxes de matriculació i de certificació dels nivells de competència de portuguès, que tenien com a objectiu promoure la qualitat en l'ensenyament del portuguès a l'estranger. Aquesta taxa s'ha aplicat fins al curs 2024-2025.

La Llei núm. 45-A/2024, en el seu article 322, ha procedit a la modificació del Decret-Llei núm. 165/2006, de l'11 d'agost, que estableix el règim jurídic de l'ensenyament del portuguès a l'estranger, revocant el punt 5 de l'article 5 del citat decret i modificant-ne els punts 6 i 7 del mateix article, la qual cosa afecta les taxes de pagament i els exàmens de certificació.

La taxa de la matrícula associada als cursos de portuguès de la xarxa d'ensenyament del portuguès a l'estranger ha estat suprimida.

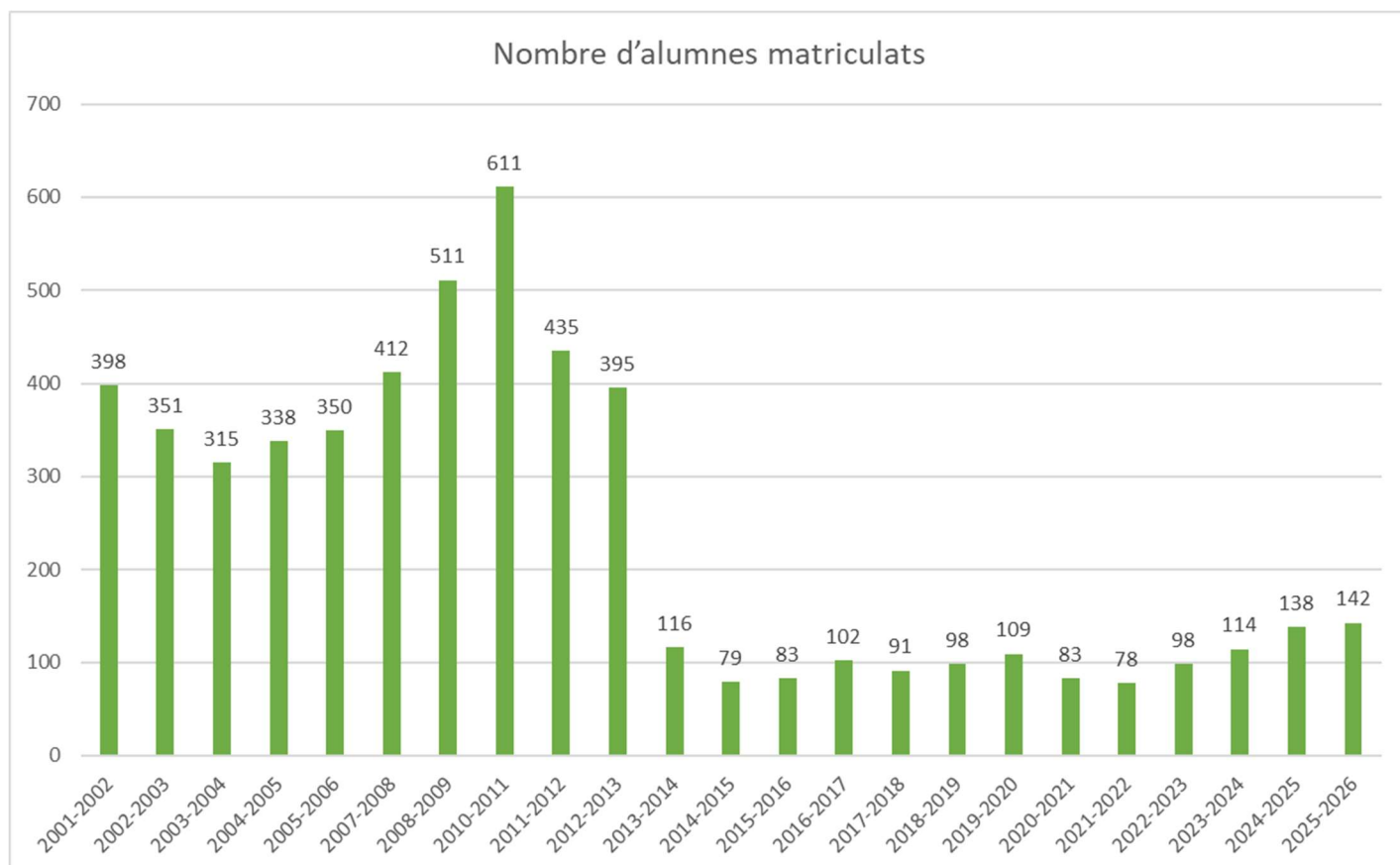
Els alumnes que segueixin els cursos impartits per l'Institut Camões, i que desitgin obtenir un diploma que acrediti el seu nivell de competència lingüística, hauran d'abonar una taxa, el valor de la qual serà definit mitjançant una ordre ministerial.

3.3. L'evolució dels efectius del 2001 al 2025 (ensenyament paral·lel)

Curs escolar	Nombre d'alumnes matriculats
2001-2002	398
2002-2003	351
2003-2004	315
2004-2005	338
2005-2006	350
2007-2008	412
2008-2009	511
2010-2011	6111
2011-2012	435

1 : inclou les classes de la formació d'adults

2012-2013	395
2013-2014	116
2014-2015	79
2015-2016	83
2016-2017	102
2017-2018	91
2018-2019	98
2019-2020	109
2020-2021	83
2021-2022	78
2022-2023	98
2023-2024	114
2024-2025	138
2025-2026	142

El curs 2025–2026, hi ha 142 alumnes matriculats (73 nenes i 69 nens) i 2 ensenyants (ensenyament paral·lel). Representa un augment de 4 alumnes respecte al curs passat.

Adjuntem els nivells:

A1: 51

A2: 48

B1: 20

B2: 18

C1: 5

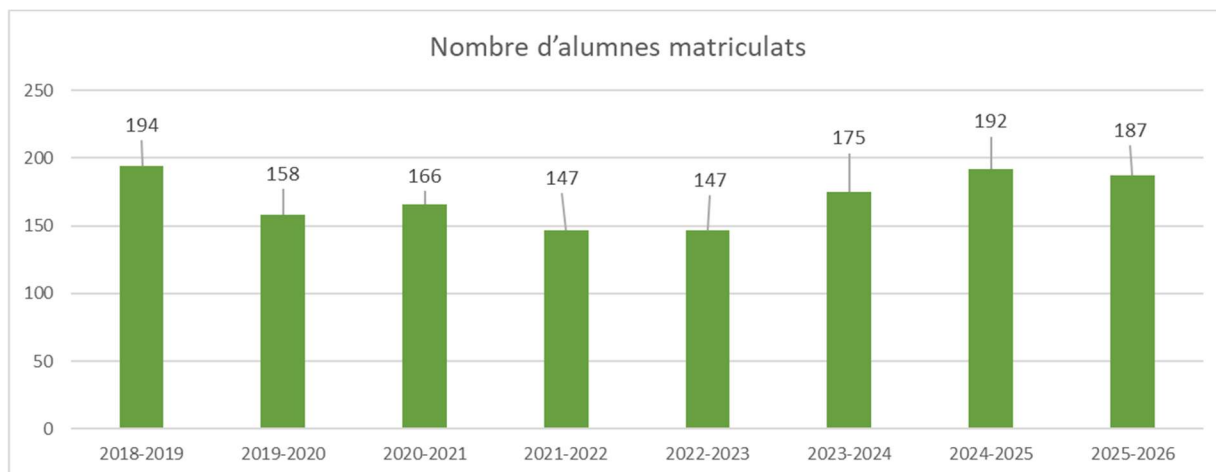
3.4. L'ensenyament integrat al Lycée Comte de Foix

Al Lycée Comte de Foix, l'ensenyament de la llengua portuguesa es fa dins de l'horari lectiu. El nombre d'hores lectives és variable.

Hi ha un ensenyant al Lycée Comte de Foix que depèn de l'Institut Camões i un ensenyant del Ministeri d'educació francès que imparteixen les classes.

Adjuntem els efectius dels darrers cursos escolars al Lycée Comte de Foix.

Nivells	Curs 2018- 2019	Curs 2019- 2020	Curs 2020- 2021	Curs 2021- 2022	Curs 2022- 2023	Curs 2023- 2024	Curs 2024- 2025	Curs 2025- 2026
6ème	7	-	-	-	-	-	-	-
5ème	31	25	37	35	46	59	45	38
4ème	29	28	22	32	32	34	56	39
3ème	40	30	28	25	29	32	31	53
2nde Générale	9	19	16	11	9	8	13	14
1ère Générale	11	9	19	18	9	10	1	8
2nde Professionnelle	26	12	8	3	7	16	18	8
1ère Professionnelle	11	17	10	5	6	5	15	6
Terminale	13	10	9	18	5	9	8	16
Terminale Professionnelle	17	8	17	10	4	2	5	5
Total	194	158	166	147	147	175	192	187

3.5. El curs escolar 2025-2026 (ensenyament paral·lel)

S'imparteixen classes de llengua i cultura portugueses (2 hores setmanals) fora de l'horari lectiu.

Els alumnes de procedència dels centres escolars són:

Sistema educatiu andorrà

Escola Andorrana de maternal i primera ensenyança del Pas de la Casa

Escola Andorrana de maternal i primera ensenyança d'Encamp

Escola Andorrana de maternal i primera ensenyança de la Massana

Escola Andorrana de maternal i primera ensenyança de Santa Coloma

Escola Andorrana de maternal i primera ensenyança d'Escaldes-Engordany

Escola Andorrana de maternal i primera ensenyança de Sant Julià de Lòria

Escola Andorrana de segona ensenyança d'Ordino

Escola Andorrana de segona ensenyança d'Encamp

Escola Andorrana de segona ensenyança de Santa Coloma

Centre de Formació Professional

Sistema educatiu espanyol

Colegio Español María Moliner (secundària)

Col·legi Sagrada Família

Col·legi Mare Janer

Sistema educatiu francès

Escola elemental Francesa del Pas de la Casa

Escola elemental francesa de Canillo

Escola elemental francesa d'Encamp

Escola elemental francesa d'Ordino

Escola elemental francesa de la Massana

Escola elemental francesa d'Andorra la Vella i de Santa Coloma

Escola elemental francesa de Sant Julià de Lòria

Escola elemental francesa d'Escaldes-Engordany

Lycée Comte de Foix

Sistema educatiu britànic

British College

4. Altres

Hi ha pendent la revisió del Conveni per tractar:

- L'actualització del Conveni (horaris, nivells, gratuïtat).
- Organització d'una Comissió Mixta.
- El règim d'equivalències entre els diplomes i títols dels sistemes educatius andorrà i portuguès pel que fa a l'ensenyament no universitari, inclòs l'ensenyament professional.
- La promoció del reconeixement acadèmic i professional de les titulacions de l'ensenyament superior.

9. CONVENI HISPANOANDORRÀ EN MATÈRIA EDUCATIVA

1. Grau d'assoliment dels objectius

OBJECTIU	N. A.	A. P.	A.
Assoliment dels objectius de Conveni hispanoandorrà en matèria educativa		X	

2. Conveni entre el Govern del Principat d'Andorra i el Govern del Regne d'Espanya en matèria educativa

Com ho marca el Conveni ha tingut lloc una Comissió Tècnica (20 de novembre del 2025) a Andorra i una Comissió Mixta (16 de desembre del 2025) a Madrid.

En les dos reunions des de l'àrea s'ha treballat en la confecció de l'ordre del dia, dels continguts de cada punt, de la redacció de les actes i de la seva traducció a l'espanyol.

Per més informació sobre aquestes comissions vegeu les actes i la informació als expedients corresponents.

10. RENOVACIÓ DEL CONVENI FRANCOANDORRÀ EN L'ÀMBIT DE L'ENSENYAMENT

1. Grau d'assoliment dels objectius

OBJECTIU	N. A.	A. P.	A.
Assoliment dels objectius de Conveni Francoandorrà en l'àmbit de l'ensenyament			X
Renovació del Conveni entre el Govern del Principat d'Andorra i el Govern de la República Francesa en l'àmbit de l'ensenyament			X

2. Conveni entre el Govern del Principat d'Andorra i el Govern de la República Francesa en l'àmbit de l'ensenyament

El 10 de desembre del 2025 ha tingut lloc la Comissió Mixta en l'àmbit de l'ensenyament que ha tractat de les polítiques educatives conjuntes.

3. Renovació del Conveni entre el Govern del Principat d'Andorra i el Govern de la República Francesa en l'àmbit de l'ensenyament signat a París el 10 de desembre del 2025

Durant més de 30 anys, el sistema educatiu francès ha estat regulat a través de tres convenis: el Conveni entre el Govern del Principat d'Andorra i el Govern de la República Francesa del 19 de març de 1993, el Conveni entre el Govern del Principat d'Andorra i el Govern de la República Francesa del 24 de setembre del 2003 i, posteriorment, el Conveni entre el Govern del Principat d'Andorra i el Govern de la República Francesa de l'11 de juliol del 2013.

Aquest Conveni expirava l'11 de juliol del 2023, i davant de la voluntat d'ambdós parts de continuar assegurant un ensenyament gratuït, laic i públic dispensat pels centres d'ensenyament francès a Andorra, de la bona aplicació de les disposicions del Conveni anterior i de les excel·lents relacions entre els serveis educatius d'ambdós països, el 10 de desembre del 2025 el ministre de Relacions Institucionals, Educació i Universitats, Sr. Ladislau Baró, i el ministre de l'Educació Nacional, Sr. Édouard Geffray, van signar un nou Conveni per a un període de deu anys.

Mitjançant aquest nou Conveni, el Govern d'Andorra es fa càrrec de les despeses de funcionament i equipament de les escoles primàries, maternals i elementals del sistema educatiu francès.

Durant el període cobert pel Conveni, es durà a terme un programa de renovació i modernització del Lycée Comte de Foix, situat en un terreny cedit pel Consell General del Principat d'Andorra el 1971.

Aquest programa d'obres és objecte d'un arranjament administratiu entre les dos parts per un període de vuit anys, basat en les orientacions validades per la Comissió Mixta Francoandorrana. Aquest arranjament especifica les modalitats d'implementació del projecte, el seu contingut i la distribució de les contribucions financeres necessàries per dur-lo a terme.

Aquests treballs s'inscriuen en la continuïtat d'una cooperació educativa antiga i vertebradora entre Andorra i França.

Amb aquesta perspectiva, i en un esperit de col·laboració duradora, les dos parts convenen que, durant el període cobert per aquest Conveni, el Govern d'Andorra es compromet a reforçar progressivament la seva contribució al funcionament dels centres de secundària del sistema educatiu francès a Andorra. Aquest reforç consisteix, en particular, en una participació més gran i efectiva en les despeses de manteniment, conservació i renovació dels centres d'ensenyament concernits, tenint en compte la capacitat pressupostària de cada país.

Destaca també que el Govern d'Andorra i el Govern francès aposten per un enfocament integral de desenvolupament sostenible en els centres d'ensenyament francès al Principat d'Andorra pel que fa a les millores i a la renovació de les instal·lacions.

A més, el Conveni desenvolupa la coordinació entre els responsables del ministeri encarregat de l'educació, de la salut i el benestar del Govern d'Andorra i el delegat de l'ensenyament francès a Andorra en l'àmbit dels programes de prevenció, educació, promoció de la salut, accions sanitàries i atenció social.

En l'àmbit de l'educació social i familiar, el ministeri encarregat de l'educació d'Andorra posa a la disposició del Lycée Comte de Foix tècnics especialitzats. Tenen la funció de participar, juntament amb l'equip del centre d'ensenyament, en la prevenció i detecció de factors de risc social.

El Conveni consolida les accions educatives i culturals organitzades pel Govern d'Andorra que beneficien els alumnes del sistema educatiu francès, per tal de donar-los a conèixer la cultura andorrana i fer-los descobrir els principals elements patrimonials d'Andorra, i permetre'ls així desenvolupar una identitat cultural col·lectiva en la qual han de participar com a ciutadans.

El Conveni promou l'acollida recíproca, en estades de pràctiques, d'estudiants dels respectius sistemes d'ensenyament superior.

Així mateix, el Conveni ordena el marc d'un intercanvi recíproc de serveis d'ensenyament entre el sistema educatiu andorrà i el sistema educatiu francès. Els ensenyants d'ambdós sistemes que treballen a Andorra poden, de manera voluntària, exercir la totalitat o una part de les seves funcions en l'altre sistema.

El Conveni detalla les modalitats de l'activitat d'esquí escolar en la qual participen els alumnes del sistema educatiu francès.

I, finalment, regula els procediments per implementar aplicacions informàtiques per a la gestió i la direcció dels centres d'ensenyament francès al Principat d'Andorra i per a la gestió administrativa i pedagògica dels seus alumnes, la gestió i el pilotatge dels centres d'ensenyament francès al Principat d'Andorra en estricte respecte de les disposicions del Reglament (UE) 2016/679, del Parlament Europeu i del Consell, del 27 d'abril del 2016, relatiu a la protecció de les persones físiques pel que fa al tractament de les dades de caràcter personal i a la lliure circulació d'aquestes dades (RGPD), i de la Llei andorrana qualificada de protecció de dades personals.

En definitiva, el nou Conveni enforteix i amplia els àmbits de col·laboració entre els sistemes educatius andorrà i francès, amb l'esperit de mantenir la diversitat cultural i lingüística del Principat d'Andorra en el marc de la missió de servei públic que compleix el sistema educatiu francès al país.

3. Arranjament administratiu entre el Ministeri d'Educació Nacional de la República Francesa i el Ministeri de Relacions Institucionals, Educació i Universitats del Principat d'Andorra relatiu a les obres de renovació i modernització del centre d'ensenyament francès Lycée Comte de Foix signat a París el 10 de desembre del 2025

Andorra aporta un fons de concurs a l'Estat francès, fins a un import màxim de 13.509.386 euros, per al finançament de les obres de renovació i modernització del Lycée Comte de Foix.

Els fons atorgats per la part andorrana s'utilitzen per finançar les obres de renovació i modernització del Lycée Comte de Foix. Es poden destinar, totalment o parcialment, als diversos projectes detallats a continuació, segons les necessitats detectades i l'evolució del programa d'obres, previ acord entre les Parts en el marc del seguiment del projecte.

- Renovació de la piscina: 334.600 €
- Renovació del gimnàs: 1.900.000 €
- Ampliació del gimnàs: 2.300.000 €
- Renovació de l'edifici de restauració escolar: 2.800.000 €
- Renovació de la cuina pedagògica: 1.700.000 €
- Renovació de l'edifici anomenat "extensió": 399.028 €
- Renovació de l'edifici administratiu: 1.637.000 €
- Renovació de l'internat: 661.010 €
- Renovació del CDI/ARTS: 650.748 €
- Condicionaments exteriors: 728.000 €
- Altres: 399.000 €

Per garantir la continuïtat de les operacions, la part andorrana efectua un pagament d'1.688.673 d'euros durant el primer semestre de cada any civil, que pot ajustar-se en funció de les necessitats prioritàries del projecte i del pla de tresoreria validat conjuntament, dins del límit de la dotació màxima i subjecte a la disponibilitat dels crèdits previstos a la llei de finances andorrana.

La part francesa es compromet a aportar un import de 5.031.076 d'euros per finançar les obres de renovació i modernització del Lycée Comte de Foix.

L'aportació de França es destina prioritàriament als projectes següents:

- Renovació de l'edifici logístic: 184.660 €
- Renovació de l'edifici d'ensenyament professional: 1.534.820 €
- Renovació de l'edifici d'ensenyament general del *collège*: 825.342 €
- Renovació de l'edifici d'ensenyament general del *lycée*: 2.486.254 €

Per garantir la continuïtat de les operacions, la part francesa efectua un pagament de 628.884 d'euros durant el primer semestre de cada any civil, que pot ajustar-se en funció

de les necessitats prioritàries del projecte i del pla de tresoreria validat conjuntament, dins del límit de la dotació màxima esmentada a l'article anterior i subjecte a la disponibilitat dels crèdits previstos a la llei de finances francesa.

Es crea una delegació de direcció d'obra, amb la participació del Govern d'Andorra en la gestió i el seguiment dels projectes.

La direcció d'obra va a càrrec dels serveis immobiliaris del Rectorat de la Regió Acadèmica d'Occitània.

Els plànols elaborats durant la fase d'estudi preliminar se sotmeten a la validació conjunta del director del Departament de Sistemes Educatius del ministeri andorrà encarregat de l'educació i del rector de la Regió Acadèmica d'Occitània o dels seus representants abans d'iniciar el procés de licitació.

Finalment Andorra és responsable d'obtenir les autoritzacions administratives per dur a terme les obres.

Per a més informació, vegeu els expedients corresponents.

11. PARTICIPACIÓ ALS *CONSEILS D'ÉCOLE* DEL SISTEMA EDUCATIU FRANCÈS

1. Grau d'assoliment dels objectius

OBJECTIUS	N. A.	A. P.	A.
Participar als <i>Conseil d'École</i> de l'Escola Primària Francesa d'Andorra la Vella			X

2. Calendari de reunions

La tècnica de l'àrea ha representat el ministeri a les reunions del *Conseil d'École* de l'Escola Primària Francesa d'Andorra la Vella.

Calendari de les reunions:

- 1- 18 de novembre del 2025
- 2- 10 de març del 2026
- 3- 9 de juny del 2026

La informació i les actes dels *Conseils d'école* han estat gestionats i arxivats per la Sra. Edith Oroñez (administració).

12. 42a UNIVERSITAT D'ESTIU I TARDOR D'ANDORRA

“El canvi climàtic. El repte del segle XXI”

1. Valoració del desenvolupament operatiu

1.1. Recursos humans

Els propis de l'Àrea.

2. Grau d'assoliment de l'objectiu

OBJECTIU	N. A.	A. P.	A.
Organitzar la 42a Universitat d'Estiu i Tardor d'Andorra		X	

3. Recursos utilitzats

3.1. Recursos humans

Els recursos ordinaris de l'àrea.

3.2. Recursos financers

La Universitat d'Estiu i Tardor d'Andorra disposa d'una partida de 39.800 €.

3.3. Recursos tecnològics

S'han utilitzat els recursos informàtics ordinaris.

4. Metodologia de treball, difusió i temporització de les activitats

4.1. El tema, les conferències i els conferenciant

4.1.1. Presentació general de la 42a Universitat d'Estiu i Tardor d'Andorra: El canvi climàtic. El repte del segle XXI

La 42a Universitat d'Estiu i Tardor d'Andorra s'endinsa en un dels fenòmens contemporanis més determinants per al futur de la humanitat: el canvi climàtic.

Per introduir aquesta temàtica, hem de tenir una perspectiva d'anàlisi de llarga durada. Si bé és cert que el planeta ha conegut moltes variacions climàtiques al llarg del temps, el fenomen anomenat *canvi climàtic* es diferencia pel fet que està relacionat amb l'activitat humana dels dos darrers segles. Des de la revolució industrial, les emissions de CO₂ han estat en augment constant i a partir de la segona meitat del segle XX aquesta tendència s'accentua de manera exponencial.

Aquests dos darrers decennis, la intensificació i l'acceleració del fenomen han sobrepassat la capacitat de compensació natural de l'atmosfera i han impossibilitat els processos d'adaptació de les formes de vida al planeta. Aquesta capacitat d'interferir en el conjunt dels ecosistemes no té precedents i per això els experts han anomenat el període en què vivim *antropocè*.

Gràcies a les proves col·lectades pels climatòlegs i els informes pluridisciplinaris fets per experts d'arreu del món, s'ha evidenciat l'abast global d'aquest fenomen. S'han descrit de manera precisa les conseqüències dels canvis de temperatura de l'atmosfera i dels oceans (sequeres, inundacions, tempestes, etc.) i s'han determinat les zones i les poblacions més exposades. Aquests treballs han permès una presa de consciència de les conseqüències d'aquesta evolució. Arran d'això, a més de les organitzacions internacionals i les no governamentals, s'han mobilitzat molts actors del sector públic i privat, així com de l'àmbit associatiu i acadèmic. Es busquen més que mai els beneficis que poden aportar les tecnologies capdavanteres per fer previsions i preparar-se per als canvis de l'entorn arreu del món.

Aquests esforços aporten una llum d'esperança davant la gravetat de la situació. Les dinàmiques multifactorials que estan en joc són moltes: explotació excessiva dels recursos naturals i pèrdua de la biodiversitat, rivalitats geopolítiques i desplaçaments forçats de poblacions, concentració de la riquesa i desigualtat creixent a escala global. La retroalimentació d'aquests factors amb el canvi climàtic porta a parlar de crisi climàtica. Suposa una complexitat que convé desgranar de manera lúcida i serena.

Per això, la 42a edició de la UETA dona la paraula a investigadors de diversos àmbits del coneixement —climatologia, economia, ciències polítiques i agronomia. Amb la seva vocació científica i divulgativa, els ponents donaran l'impuls per emprendre de manera conjunta les transformacions necessàries per canviar la trajectòria que portaria la humanitat a l'abisme

4.1.2. Programa de les sessions

Dilluns 14 de setembre. *Economia de l'(in)acció climàtica* a càrrec de Christian Gollier. Professor d'economia a la Toulouse School of Economics (TSE). En col·laboració amb el premi Nobel d'economia Jean Tirole, ha creat la fundació Jean-Jacques Laffont - Toulouse School of Economics i n'ha estat director del 2009 al 2024. És un dels autors dels informes del Grup Intergovernamental d'Experts sobre el Canvi Climàtic (GIECC, 2007 i 2013).

Resum: Quin serà el cost de l'acció climàtica? Serà molt inferior al cost de la inacció si aconseguim gestionar la transició energètica de manera racional. Hi ha moltes propostes per transformar la nostra democràcia liberal i afrontar el repte climàtic: tecnosolucionistes, defensors del decreixement, promotors d'unes finances verdes, partits ecologistes, defensors d'un estat Leviatan... Però qui haurà d'actuar, quan i fins a quin punt? Qui pagarà? En economia hi ha un consens important sobre les polítiques climàtiques que s'haurien d'implementar. Requereixen una voluntat política forta en un moment en què estem experimentant una autèntica reacció antiecològica de tipus populista. En la conferència es revelen els costos de la transició climàtica i s'analitzen els mèrits de les diverses polítiques amb el recolzament dels fets i la ciència

Dimarts 15 de setembre. *El canvi climàtic: evolució i polítiques d'adaptació* a càrrec de Valérie Masson-Delmotte. Directora de recerca al Laboratori de Ciències del Clima i del Medi Ambient, Institut Pierre Simon Laplace - Universitat París Saclay. Des del 2022, és membre del Comitè Consultiu Nacional d'Ètica de França. Ha copresidit el grup de treball sobre les bases físiques del Grup Intergovernamental d'Experts sobre el Canvi Climàtic (GIECC) del 2015 al 2023.

Resum: el coneixement científic que sintetitzen els darrers informes del Grup Intergovernamental d'Experts sobre el Canvi Climàtic (GIECC) demostra inequívocament l'impacte de la influència humana en el canvi climàtic en curs: escalfament global, fenòmens meteorològics més intensos i freqüents arreu del món... En quines condicions podem limitar l'escalfament? És inevitable? Com podem adaptar-nos per limitar-ne les conseqüències? Com podem reduir les emissions de gasos d'efecte hivernacle de manera

justa i equitativa? En la conferència, s'analitza l'estat de la crisi climàtica, així com la necessitat de dissenyar i aplicar polítiques d'adaptació a escala global.

Dilluns 21 de setembre. Canvi climàtic i relacions internacionals a càrrec de Marta Torres Gunfaus. Directora del Programa de clima a l'Institut de Desenvolupament Sostenible i Relacions Internacionals (IDDR), un *think tank* internacional amb seu a París que treballa pel desenvolupament sostenible. És assessora de la comunitat d'experts internacionals en el marc de la iniciativa Rutes de Descarbonització Profunda (*DDP, Deep Decarbonization Pathways*).

Resum: el coneixement científic que sintetitzen els darrers informes del Grup Intergovernamental d'Experts sobre el Canvi Climàtic (GIECC) demostra inequívocament l'impacte de la influència humana en el canvi climàtic en curs: escalfament global, fenòmens meteorològics més intensos i freqüents arreu del món... En quines condicions podem limitar l'escalfament? És inevitable? Com podem adaptar-nos per limitar-ne les conseqüències? Com podem reduir les emissions de gasos d'efecte hivernacle de manera justa i equitativa? En la conferència, s'analitza l'estat de la crisi climàtica, així com la necessitat de dissenyar i aplicar polítiques d'adaptació a escala global.

Dimarts 22 de setembre. Sistemes alimentaris i canvi climàtic a escala global a càrrec de Marta G. Rivera-Ferré. Professora d'investigació del Centre Superior d'Investigacions Científiques a Ingenio (CSIC-UPV), especialista en producció animal i economia agrària. La seva experiència investigadora l'ha dotat d'un perfil multidisciplinari en l'anàlisi dels sistemes agroalimentaris. En els darrers anys s'ha centrat en l'adaptació al canvi climàtic i la seguretat i sobirania alimentàries, així com en la funció social de l'agricultura.

Resum: L'agricultura és una activitat central per a la supervivència de la humanitat. No només ens proveeix d'aliments (que han de ser sans i nutritius), sinó que a més a més té un paper fonamental en la gestió dels territoris. Segons l'informe del Grup Intergovernamental d'Experts sobre el Canvi Climàtic (GIECC) del 2019, fem servir gairebé el 50% de la superfície lliure de gel per produir aliments; el 70% de l'aigua que s'extreu és per a la producció d'aliments i és ben sabut que una bona gestió agrària i ramadera garanteix ecosistemes sans. D'altra banda, l'agricultura i la ramaderia proporcionen un mitjà de vida digne a milers de milions de persones a tot el món. Per això, la relació amb els Objectius de desenvolupament sostenible de l'Agenda 2030 és fonamental. En conseqüència, els sistemes alimentaris són una de les forces de canvi més importants en relació amb tots els reptes a què ens enfrontem a escala global. En aquesta conferència, veurem les diverses transformacions que convé dur a terme per fer-hi front.

La 42a Universitat d'Estiu i Tardor d'Andorra farà l'objecte d'una memòria específica.

13. COMISSIÓ NACIONAL D'ACCÉS I AVALUACIÓ DE LA DOCUMENTACIÓ

1. Grau d'assoliment dels objectius

OBJECTIU	N. A.	A. P.	A.
Participar en la Comissió Permanent d'Avaluació de la Documentació			X
Participar en la Comissió Nacional d'Accés i Avaluació de la Documentació			X

2. Funcions de la CNADD

2.1. Les funcions de la CNAAD

La Llei 33/2021, del 2 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i govern obert té, entre les seves finalitats, ampliar i reforçar la transparència de l'activitat administrativa i garantir el dret d'accés a la informació i documentació pública. Per això, crea i regula un instrument central, la Comissió Nacional d'Accés i Avaluació de la Documentació (CNAAD), com a òrgan consultiu i decisor, amb una doble finalitat, garantir l'accés a la informació pública, i avaluar la documentació pública. És a dir, la CNAAD, d'una banda, estableix els criteris per al millor compliment de la normativa establerta en matèria de publicitat activa i accés als documents públics i d'altra pretén millorar la gestió documental, tant de l'Administració general i els òrgans i entitats que en depenen o que estan sota la seva direcció, com de l'administració comunal i els òrgans que en depenen, per tal d'aconseguir l'optimització de l'emmagatzematge de la informació i fer més entenedora pels ciutadans i entitats públiques i privades l'accés a la documentació de l'Administració.

Aquesta nova regulació, complementada amb la Llei 29/2021, del 28 d'octubre, qualificada de protecció de dades personals, configura un nou marc normatiu en relació amb el dret d'accés a la informació i documentació pública. Per assolir aquestes fites el legislador atribueix importants funcions i competències a la CNAAD per adoptar criteris de millora del compliment de les obligacions en matèria de publicitat activa i accés a la informació, i criteris generals sobre l'accés als documents públics, per avaluar la informació pública i per resoldre recursos administratius d'impugnació dels actes de l'Administració general i òrgans i entitats que en depenen o estan sota la seva direcció.

La CNAAD és un òrgan consultiu i decisor en matèria d'accés a la informació pública i en l'avaluació de la documentació i informació pública. Actua en l'àmbit de l'Administració general i els òrgans o entitats que en depenen o que estan sota la seva direcció, i també en l'àmbit dels comuns i els òrgans que en depenen en aquells aspectes que especifica la Llei 33/2021 i d'acord amb el que estableix la Llei qualificada de delimitació de competències dels comuns.

La cap d'àrea forma part d'aquesta comissió com a persona titulada en història i especialista en història contemporània.

Hi ha hagut una reunió el 30 de març del 2026.

Els principals acords de la reunió van ser:

- Aprovació de la memòria de la CNAAD del 2025.

Informar a la comissió sobre l'eliminació de diversa documentació en atenció a l'article 27.2 Llei 33/2021:

- Acta d'eliminació de la documentació sobre proves externes 2022-2023 del Departament de Qualitat Educativa i Recursos Humans del Ministeri de Relacions Institucionals, Educació i Universitats.

- Informació a la CNAAD de l'acta d'eliminació de la documentació sobre exàmens POB, POBPRO, accés universitat + 25 anys, Graduats dels anys 2021/2022 del Departament de Qualitat Educativa i Recursos Humans del Ministeri de Relacions Institucionals, Educació i Universitats.

- Informació a la CNAAD de l'acta d'eliminació de la documentació sobre POB, POBPRO, accés universitat + 25 anys, Graduats març, POBPRO candidats lliures dels anys 2023/2024 del Departament de Qualitat Educativa i Recursos Humans del Ministeri de Relacions Institucionals, Educació i Universitats.

- Informació a la CNAAD sobre l'acta inventari de la documentació eliminada pel Comú d'Escaldes-Engordany els dies 10 i 16 de març d'enguany de documentació d'esports i infància.

Per a més informació podreu consultar la memòria de la CNAAD al portal de transparència.

14. INAUGURACIÓ DEL CURS ESCOLAR 2025-2026

1. Grau d'assoliment dels objectius

OBJECTIU	N. A.	A. P.	A.
Dur a terme l'acte d'inauguració del curs escolar 2025-2026			X

2. Recursos utilitzats

2.1. Recursos humans

L'organització de les activitats ha anat a càrrec de l'Àrea.

2.2. Recursos tecnològics

S'han utilitzat els recursos informàtics requerits.

2.3. Recursos financers

La despesa ha estat de 2.231,85 €.

3. Metodologia de treball, difusió i temporització de les activitats

3.1. Organització de la inauguració del curs escolar 2025-2026: 5 de setembre del 2025

És el segon any consecutiu que des de l'àrea organitzem la inauguració del curs escolar que es fa per al sistema educatiu andorrà.

3.1.1. El conferenciant

Fernando Trujillo Sáez és doctor en filologia anglesa i professor titular al Departament de Didàctica de la Llengua i la Literatura a la Universitat de Granada (UGR). Va ser vicedegà d'Investigació i Relacions Internacionals de la Facultat d'Educació, Economia i Tecnologia de Ceuta (UGR) (2000-2008). És vocal del comitè d'assessorament científic de l'Institut Universitari de Ciències de l'Educació (Universitat Autònoma de Madrid). Dirigeix el grup d'investigació HUM-840, "Coneixement obert per a l'acció social", de la Universitat de Granada. És soci fundador i assessor científic de Conecta13, empresa derivada de la Universitat de Granada. Ha participat, entre altres projectes, en la investigació del Joint Research Centre de la Comissió Europea "COVID and Education 2020-21". Va rebre el I Premi Universitat de Granada - Caja Rural de Granada a la comunicació i la innovació en mitjans digitals (2017). Va coordinar la redacció de la publicació *Marco Global de la Competència para Aprender y Educar en la Era Digital* (Fundación ProFuturo, 2020).

3.1.2. La conferència "L'educació en una societat digital: reptes i esperances"

La tecnologia transforma radicalment tots els àmbits de la nostra vida, des de les relacions amb el nostre cercle més proper fins als processos industrials a gran escala. En aquest

procés de transformació digital, l'educació és, alhora, un àmbit dels més afectats i un motor essencial per navegar en aquesta nova realitat digital. Aquesta ponència abordarà la complexa relació entre educació i tecnologia per orientar les polítiques i les pràctiques educatives cap al desenvolupament integral i el benestar dels individus i de la societat.

D'una banda, s'analitzaran els reptes: la necessitat de reconèixer l'heterocronia que distancia l'esfera de la tecnologia de la de l'educació, la persistència de la bretxa digital, la necessitat d'una formació permanent del professorat, la promoció del pensament crític sobre la informació i els dilemes ètics sobre la seguretat digital de l'alumnat.

D'altra banda, s'exploraran les esperances i les oportunitats que la transformació digital ofereix: l'increment de les possibilitats de personalitzar l'aprenentatge i d'accedir a recursos educatius, el desenvolupament de competències digitals clau per a la ciutadania i l'ocupabilitat del segle XXI, la potenciació de la creativitat i la col·laboració mitjançant noves plataformes o l'oportunitat de construir sistemes educatius.

3.1.3. Assistència

Hi van assistir 950 persones.

4. Valoració i continuïtat del projecte

La valoració és positiva i tindrà continuïtat el curs vinent.

15. GESTIÓ ECONÒMICA I FINANCERA

Projecte	Despesa econòmica
Activitats de la francofonia	16.234 €
Projectes de les escoles associades de la UNESCO	12.024 €
10a Trobada de joves científics	3.612 €
XXVI Jornada de les ciències	3.800 €
Dinovenes Activitats d'humanitats	2.502 €
41a Universitat d'Estiu i Tardor d'Andorra	17.150 €
Inauguració del curs escolar 2025-2026 (la despesa ha anat a càrrec de la direcció del Departament)	2.232 €
Total	57.554 €